

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन

शैक्षणिक दिनदर्शिका

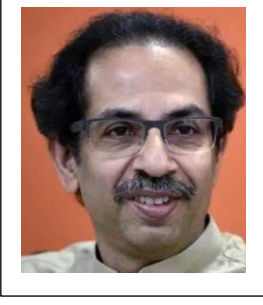
(इयत्ता सहायी)

डिसेंबर २०२० ते एप्रिल २०२१

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

प्रेरणा व मार्गदर्शन

मा.ना.उद्धवजी ठाकरे
मुख्यमंत्री
महाराष्ट्र राज्य

मा.ना.अजित पवार
उपमुख्यमंत्री
महाराष्ट्र राज्य

प्रा.वर्षा गायकवाड
मंत्री
शालेय शिक्षण विभाग
महाराष्ट्र राज्य

मा.बच्चू कडू
राज्यमंत्री
शालेय शिक्षण विभाग
महाराष्ट्र राज्य

मा.वंदना कृष्णा(भा.प्र.से.)
अपर मुख्य सचिव
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
महाराष्ट्र राज्य

मा.विशाल सोळंकी(भा.प्र.से.)
आयुक्त (शिक्षण)
महाराष्ट्र राज्य

शुभेच्छा संदेश...

जीवनातील विविध समस्यांना सामोरे जाताना शिक्षणाची ज्योत तेवत ठेवणाऱ्या असंख्य बालकांसमोर कोविड-१९ मुळे एक नवीन आव्हान उभे राहिले आहे. सर्व पालक, शिक्षक, शिक्षणप्रेमी यांच्यापुढे भविष्यातील शिक्षणाच्या व्यवस्थेबाबत प्रश्न निर्माण झाले आहेत. पण पुरोगामी महाराष्ट्र या अडचणीतूनही मार्ग काढून विद्यार्थी व शिक्षक यांच्या आरोग्याला प्राधान्य देऊन विद्यार्थ्यांचे शिक्षण होत राहिले यासाठी प्रयत्न करत राहिले आणि शिक्षणातही मागे राहणार नाही याची मला खात्री आहे.

आरोग्याला प्राधान्य देऊन शिक्षण चालू ठेवता येईल काय यावर शासन पातळीवर बरीच चर्चा होऊन शाळा बंद असल्या तरी मुलांच्या शिकण्याची प्रक्रिया कायम ठेवण्यासाठी शालेय शिक्षण विभाग 'शैक्षणिक दिनदर्शिका' घेऊन येत आहे. शिक्षण विभागाच्या या प्रयत्नांना सर्व शिक्षक, विद्यार्थी, शाळा व्यवस्थापन समिती व पालकांनी सकारात्मक प्रतिसाद द्यावा असे आवाहन मी या निमित्ताने करते.

सर्वांना नवीन शैक्षणिक वर्षाच्या शुभेच्छा!

प्रा.वर्षा गायकवाड
मंत्री
शालेय शिक्षण विभाग
महाराष्ट्र राज्य

मनोगत

सर्व विद्यार्थी, पालक आणि शिक्षकांना नमस्कार !

कोविड-१९ च्या प्रादुर्भावामुळे निर्माण झालेल्या आपत्कालीन परिस्थितीचा आपण सर्वच जण धैर्याने सामना करीत आहोत. या परिस्थितीमुळे शिक्षणक्षेत्रावरही परिणाम झाला असला तरी राज्यातील सर्व विद्यार्थ्यांचे शिक्षण सुरु रहावे यासाठी तसेच शिक्षणाशी, शिक्षकांशी त्यांचा संबंध तुटू नये यासाठी मागील ८ महिन्यांपासून आम्ही 'शाळा बंद, पण शिक्षण आहे...' ही अभ्यासमाला सुरु ठेवली होती आणि त्याला महाराष्ट्रभरातून प्रचंड प्रतिसाद मिळाला. प्रत्यक्ष शाळा सुरु करण्यात अनेक अडचणी आहेत त्यामुळे आपण डिजिटल माध्यमातून शिक्षण देण्याचा निर्णय घेतला आहे. या पार्श्वभूमीवर राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषदेने **शैक्षणिक दिनदर्शिकेची** निर्मिती केली आहे. आम्ही दीक्षा, रेडिओ, टेलिव्हिजन, अध्ययन व्यवस्थापन प्रणाली (LMS) इत्यादी माध्यमातून विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचण्यासाठी प्रयत्नशील असून त्याचाच एक भाग म्हणून शैक्षणिक दिनदर्शिका तयार करण्यात आली आहे. या शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर शिक्षक, पालक यांनी अत्यंत विचारपूर्वक करून विद्यार्थ्यांचे शिकणे अधिक समृद्ध करणे आवश्यक आहे. प्रत्यक्ष शाळा सुरु होत नाहीत तोपर्यंत विद्यार्थी शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर करून आपल्या सवडीनुसार आणि वेळेनुसार शिक्षण घेऊ शकणार आहेत. यामध्ये अध्ययन पूरक साहित्य, कृती, स्वाध्याय यांचा अंतर्भाव करण्यात आला आहे. आतापर्यंत माहे नोव्हेंबर अखेर पर्यंतच्या शैक्षणिक दिनदर्शिका आपणापर्यंत पोहोचल्या आहेतच. यापुढील म्हणजेच माहे डिसेंबर 2020 ते एप्रिल 2021 या कालावधीची शैक्षणिक दिनदर्शिका आपणापर्यंत पोहोचविण्यास विशेष आनंद होत आहे. या उपक्रमास शिक्षक, पालक व विद्यार्थी यांनी दिलेल्या सकारात्मक प्रतिसादामुळे शिक्षणाची प्रक्रिया सुरु ठेवण्यातील आमचा प्रयत्न यशस्वी होत असल्याचे समाधान वाटत आहे.

शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा प्रमुख उद्देश हा या संकटाच्या कालावधीमध्ये देखील विद्यार्थी शिक्षणप्रवाहात रहावा हाच आहे. आरोग्यासोबतच विद्यार्थ्यांचे शिक्षण हे ही महत्वाचे आहे. यासाठीच घरी बसून देखील विद्यार्थी शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर करून त्यांच्या वेळेनुसार शिकू शकणार आहे. तसेच शिक्षक या दिनदर्शिकेचा वापर करून विद्यार्थ्यांचे अध्ययन अधिक सुखकर करण्याचा प्रयत्न करतील यात शंका नाही. शाळा बंदच्या कालावधीमध्ये प्रत्यक्ष शाळेत जावून अनुषंगिक कृती तसेच अध्ययन अनुभव पूर्णतः देणे शक्य होणार नाही पण काही अध्ययन अनुभव हे या उपलब्ध ई-साहित्याच्या माध्यमातून देणे नक्कीच शक्य होणार आहे.

आपण सर्व या शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा एक अध्ययन-अध्यापन साहित्य म्हणून उपयोग कराल असा विश्वास आहे.

राहुल द्विवेदी (भा.प्र.से.)

संचालक

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण

परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

शैक्षणिक दिनदर्शिका

नमस्कार विद्यार्थी मित्रहो,

सध्या कोविड-१९ या रोगामुळे संपूर्ण जग विविध समस्यांना सामोरे जात आहे. त्याला शिक्षणक्षेत्रही अपवाद नाही. जगभरातील शाळा-महाविद्यालये अनिश्चित काळासाठी बंद आहेत. शिक्षक, विद्यार्थी, पालक हे सर्वजण शाळा कधी सुरु होणार याविचारात आहेत. शाळा सुरु करता येत नसल्या तरी शिकणे जास्तीत जास्त समृद्ध करता येऊ शकेल का याचा विचार शासनपातळीवरही होत आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणासाठी दीक्षा ऍप, रेडिओ, टेलिव्हिजन,अध्ययन व्यवस्थापन प्रणाली (LMS) यांचा वापर करण्यासाठी सुद्धा शासन प्रयत्नशील आहे. त्याचाच एक भाग म्हणून दीक्षा ऍप्लिकेशनचा वापर मुलांच्या अध्ययनासाठी करण्याचा एक छोटासा प्रयत्न शैक्षणिक दिनदर्शिकेच्या रूपात आम्ही करत आहोत. शैक्षणिक दिनदर्शिका स्मार्ट पीडीएफ रूपात असून यामध्ये दिलेल्या अध्ययन स्रोतांवर स्पर्श केल्यास संबंधित ई-साहित्य आपल्यासमोर व्हिडिओरूपामध्ये दिसेल. शैक्षणिक दिनदर्शिका पाहताना इंटरनेट कनेक्टिव्हिटीची समस्या जाणवत असल्यास रेंज आहे अशा ठिकाणी जाऊन संबंधित ई-साहित्य दीक्षा ऍप्लीकेशनवरून आपण डाऊनलोड करू शकतो व इंटरनेट कनेक्टिव्हिटी नसलेल्या ठिकाणी ऑफलाईन वापरू शकतो.

महाराष्ट्र राज्यातील सर्वच विद्यार्थी व पालक सहजपणे वापर करू शकतील असा जून, जुलै व ऑगस्ट २०२० या महिन्यांसाठीचा अध्ययन साहित्यस्रोतांचा संच शैक्षणिक दिनदर्शिकेच्या रूपामध्ये आपणा सर्वांसाठी उपलब्ध करून देत आहोत. प्राप्त परिस्थितीत उपलब्ध अध्ययन स्रोतांच्या मदतीने तयार केलेल्या शैक्षणिक दिनदर्शिकेस शिक्षक, पालक व विद्यार्थी सकारात्मक प्रतिसाद देतील असा विश्वास वाटतो. शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा उपयोग आपल्या पाल्याचे किंवा आपल्या विद्यार्थ्यांचे अध्ययन सुकर करण्यासाठी नक्कीच होईल अशी आशा आहे.

शैक्षणिक दिनदर्शिका विद्यार्थ्यांनी पालक आणि शिक्षकांच्या मार्गदर्शनाखाली वापरावयाची आहे.तसेच शिक्षकांनी फोन कॉल, व्हाट्सअप या माध्यमातून विद्यार्थी आणि पालक यांच्या संपर्कात राहून शैक्षणिक दिनदर्शिकेच्या साह्याने मुलांचे शिक्षण आनंददायी कसे होईल यासाठी प्रयत्न करावयाचा आहे. विद्यार्थ्यांनी शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर करत असताना पालक आणि घरातील इतर वडीलधारी मंडळी तसेच मोठे बहीण-भाऊ यांच्या देखरेखीखाली अध्ययन साहित्य वापरावे. शैक्षणिक दिनदर्शिकेमध्ये अध्ययनस्रोत म्हणून दीक्षा ऍप वरील संबंधित घटकांचे ई साहित्य दिले आहे. या साहित्याचा वापर संदर्भ म्हणून करण्यापूर्वी शिक्षकांशी चर्चा करणे आवश्यक आहे त्याचप्रमाणे शिक्षकांच्या सूचनेनुसार पाठ्यपुस्तकांचाही वापर आवश्यक आहे.

केवळ शैक्षणिक दिनदर्शिका पुरवल्याने विद्यार्थ्यांचा अभ्यास पूर्ण होणार नसून शिक्षकांनी सतत पालक व विद्यार्थ्यांच्या संपर्कात राहणे त्यांच्याशी चर्चा करणे, त्यांना काही प्रश्न विचारणे या माध्यमातून विद्यार्थ्यांचे सातत्यपूर्ण सर्वकष मूल्यमापन करावे. विद्यार्थ्यांवर सतत ऑनलाईन चाचण्यांचा मारा करणे योग्य नाही. त्याचप्रमाणे लेखी गृहपाठ, स्वाध्याय आणि चाचण्यायामुळे विद्यार्थ्यांचे अध्ययन कंटाळवाणे होणार नाही याचीही दक्षता शिक्षकांनी घेणे आवश्यक आहे. त्याच प्रमाणे विद्यार्थीनिहाय या नियोजनामध्ये लवचिकता सुद्धा असावी.

शिक्षकांसाठी सूचना :

1. शैक्षणिक दिनदर्शिका सर्व शिक्षकांनी आपल्या सर्व विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहचवावी.
2. शैक्षणिक दिनदर्शिका विद्यार्थ्यांनी वापरायला सुरु करण्यापूर्वी शिक्षकांनी सर्व वापरकर्त्या विद्यार्थ्यांशी व पालकांशी फोन, व्हिडीओ कॉल, ग्रुप कॉल,कॉन्फरन्स कॉल करून संवाद साधावा आणि शैक्षणिक दिनदर्शिका वापरून अभ्यास कसा करावा याबद्दल मार्गदर्शन करावे.
3. वर्गशिक्षकांनी विद्यार्थ्यांशी संवाद साधताना फक्त अभ्यासबद्दल बोलू नये. हा संवाद अनौपचारिक असावा. विद्यार्थी, कुटुंब, सध्याची दिनचर्या व घरात सध्या स्वीकारलेली जबाबदारी, आजूबाजूच्या परिस्थितीबाबत त्याचे मत याबद्दल चर्चा करून शिक्षक - विद्यार्थी संबंध दृढ होतील याची काळजी घ्यावी.
4. वर्गशिक्षकांनी, विषयशिक्षकांनी पाठ शिकताना पुस्तकाचा कसा वापर कसा करावा याबद्दल सूचना द्याव्यात.
5. प्रत्येक पाठाचे ई-साहित्य बघण्यापूर्वी व बघितल्यानंतर काय करावे याबद्दलही विद्यार्थ्यांना सांगावे.

6. त्याचप्रमाणे पाठातील ई-साहित्याशी संबंधित समांतर उपक्रम आणि स्वाध्याय ह्याबाबतीत विद्यार्थ्यांशी संवाद साधावा.
7. नियमित अभ्यासाला पर्याय म्हणून आपण दीक्षा ऍपचा वापर आपण करत नाही आहोत तर शिक्षक आणि विद्यार्थी यांच्यातील आंतरक्रियेतून जे विद्यार्थ्यांचे अध्ययन घडते त्याला पूरक साहित्य किंवा शैक्षणिक साहित्य म्हणून ई-साहित्याचा वापर करणे अपेक्षित आहे.
8. शैक्षणिक दिनदर्शिकेमध्ये देण्यात आलेल्या कृतीशिवाय शिक्षकांनी आपल्या स्तरावर इतर आवश्यक कृती व उपक्रम विद्यार्थ्यांना पुरविण्यास हरकत नाही.

शैक्षणिक दिनदर्शिका वापरण्यासाठी विद्यार्थी व पालक यांच्याकरिता महत्वाच्या सूचना :

1. शैक्षणिक दिनदर्शिका म्हणजे पाठ्यपुस्तकातील पाठांवर आधारित नियोजन असून त्याचा उद्देश विद्यार्थ्यांचे अध्ययन सुलभ करणे हा आहे.
2. शैक्षणिक दिनदर्शिकेनुसार अध्ययन करताना यावर्षी आपल्याला पुरवलेल्या नवीन पाठ्यपुस्तकांचा उपयोग करावा.
3. दीक्षाऍप पाहण्यापूर्वी एकदा पाठ्यपुस्तकातून संबंधित पाठ वाचावा. त्याचप्रमाणे ई-साहित्य पाहिल्यानंतरही ई-साहित्यातील अध्ययन घटक पुन्हा वाचणे अधिक फायदेशीर ठरेल.
4. पाहिलेल्या आणि वाचलेल्या अध्ययन घटकांत काही समस्या असल्यास ती आपले पालक, घरातील ज्येष्ठ व्यक्ती, मोठे बहीण-भाऊ शिक्षक यांच्याशी चर्चा करावी.
5. एक पाठ अभ्यासून संपल्यानंतर त्यावरील स्वाध्याय पूर्ण करावा व शक्य झाल्यास तो घरातील ज्येष्ठांकडून तपासून घ्यावा.
6. दररोज प्रत्येक विषयाचा अभ्यास करण्याची सवय लावून घ्या.
7. ठराविक कालावधीनंतर शिक्षकांनी पाठवलेल्या चाचण्याही सोडवा.
8. ई-साहित्य वापरताना घरातील ज्येष्ठ व्यक्तींच्या सानिध्यातच रहा.
9. ई-साहित्य सलगपणे न पाहता प्रत्येक विषय संपल्यानंतर थोडी विश्रांती घ्या. मोबाईल किंवा इलेक्ट्रॉनिक गॅजेट काही वेळासाठी दूर ठेवा.
10. इ.१ ली व २ रीच्या विद्यार्थ्यांनी दीक्षा ऍप व पाठ्यपुस्तक घरातील वडीलधाऱ्या मंडळींच्या मदतीने वापरायचे आहे.
11. आवश्यक तेथे सांगितलेल्या कृती, प्रयोग किंवा उपक्रम करण्यापूर्वी वडीलधाऱ्या मंडळींना त्याची कल्पना द्या अथवा त्या कृती किंवा उपक्रम त्यांच्या मदतीनेच करा.
12. दिनांक २४/०७/२०२० च्या शासन निर्णयानुसार शैक्षणिक वर्ष २०२० साठी कोव्हीड-१९ या कोरोना विषाणूच्या प्रदुर्भावाच्या पार्श्वभूमीवर इयत्त १ ली ते १२ वी चा पाठ्यक्रम २५% कमी करण्यात आलेला आहे. तरीही विद्यार्थ्यांनी सदर शासन निर्णयानुसार कमी केलेला पाठ्यक्रमाचे अवलोकन करावे. या पाठ्यक्रमाचे स्वयंअध्ययन करण्यासाठी पाठ्यपुस्तकातील सर्व घटकांचा समावेश दिनदर्शिकेत करण्यात आलेला आहे.
13. शैक्षणिक वर्ष हे एप्रिल २०२१ अखेर समाप्त होते. त्या अनुषंगाने एप्रिल २०२१ अखेर पर्यंतचा विचार करून दिनदर्शिका तयार करण्यात आली आहे. लहान इयत्तांसाठी एप्रिल महिन्यापर्यंतचे तर मोठ्या इयत्तांसाठी मार्च अखेर पर्यंतची दिनदर्शिका तयार करण्यात आली आहे याची सर्वांनी नोंद घ्यावी.
14. शैक्षणिक दिनदर्शिकेमधील लिंक open होत नसल्यास सदर घटकाशी संबंधित ई-साहित्य DIKSHA APP च्या माध्यमातून आपणास पाहता येईल. यासाठी DIKSHA APP आपल्या मोबाईल मध्ये DOWNLOAD करून घ्यावे. तसेच पाठ्यपुस्तकामध्ये देण्यात आलेल्या QR CODE DIKSHA APP मधून SCAN करून ही पाहता येईल.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

शैक्षणिक दिनदर्शिका

माहे – डिसेंबर २०२० ते एप्रिल २०२१

DIKSHA APP DOWNLOAD करण्यासाठी [येथे क्लिक करा](#)

इयत्ता सहावी

माहे -डिसेंबर२०२०

विषय - मराठी

आठवडा	अध्ययननिष्पत्तीक्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
१	06.01.19	14.आता उजडेल(कविता)	is.gd/2LD8W7	कविता अभिनयासह व योग्य आरोह- अव रोहा सह आनंददायी पद्धतीने म्हणतात.
२	06.01.20	15. बालसभा	http://is.gd/IVdDI3	महात्मा फुले डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या कार्याची माहिती लिहून आणणे बाल सभा कोणत्या कोणत्या विषयावर घेतल्या जातील तुमच्या शाळेत बालिका दिन साजरा केला जातोत्या कार्यक्रमाची बातमी तयार करून आणा
३	06.01.21	16. सफर मेट्रोची	पाठ्यपुस्तक	मेट्रो बदल माहिती असणारीमाहिती मोजक्या शब्दात मांडा मेट्रो ची वैशिष्ट्ये सांगा. मेट्रो तुमच्याशी बोलते आहेअशी कल्पना करा. मेट्रो तिची कहाणी काय सांगेल ते लिहा . तुम्हाला मोठे झाल्यावर कोणते वाहन चालवायला आवडेल? का ते सांगा.

४	06.01.22	17. दुखणं बोटभर	http://is.gd/6Pz4dL	तुमच्या वर्ग मित्राला दुखापत झाली तर तुम्ही त्याला कशी मदत कराल. पाठात आलेले समानार्थी शब्द लिहा. विरुद्धार्थी शब्द लिहावाक्यात उपयोग करा.
५	06.01.19	18. बहुमोल जीवन(कविता)	http://is.gd/9S8Pj0	कविता ऐका व म्हणा. वसंत ऋतूत झाडांना पालवी फुटते अशावेळी झाडाचे निरीक्षण करा व चित्र काढा सुविचार लिहून आणा.

इयत्ता सहावी

माहे -जानेवारी२०२१

विषय - मराठी

आठवडा	अध्ययननिष्पत्तीक्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
१	०६.०१.२२	१९.मले बाजाराला जायचं बाई	http://is.gd/yZOceS	कोण कोणत्या प्लास्टिकच्या वस्तूचा पुन्हा वापर करता येईल मित्रांशी चर्चा करून यादी तयार करा . प्लास्टिकच्या पिशवीचा वापर बंद केल्यानेकोणकोणते फायदे होतील याची कल्पना करा . काळाचे मुख्य प्रकार लिहा.
२	०६.०१.२३	२०. ओळख थोरांची	http://is.gd/dKMOHt	तांदूळ या धान्यापासूनकोण कोणते पदार्थ तयार होतात याची यादी करा. तुम्हाला आवडणाऱ्या थोर व्यक्तीची पंधरा ते वीस ओळीत माहिती लिहा.

				विविध खेळांद्दू विषयीची माहिती मिळवा.
३	०६.०१.१९	२१. या काळाच्याभाळावरती(कविता)	पाठ्यपुस्तक	मानवतेचेकार्य केलेल्या एका व्यक्तीच्या कार्याची माहिती आठ दहा वाक्यात लिहा. समानार्थी शब्द लिहा.
४	०६.०१ २४	२२.वडीलास पत्र	http://is.gd/४PtFEV	तुम्ही पाहिलेल्या एखाद्या किल्ल्याचे आठ दहा वाक्यात वर्णन करा. खालील शब्दात लपलेले शब्द लिहा.
५		दुसरी घटक चाचणी		विद्यार्थी चाचणी सोडवतील.

इयत्ता सहावी

माहे ९ फेब्रुवारी२०२१

विषय ९ मराठी

आठ वडा	अध्ययननिष्पत्तीक्र मांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
१	०६.०१.२५	२३. परिवर्तन विचाराचे	http://is.gd/p१At०A	अजय चे मत परिवर्तन कसे झाले ते लिहा. वाक्प्रचाराचा वाक्यात उपयोग करा . अंधश्रद्धा निर्मूलन विषयी काही घोषवाक्य तयार करा. अंधश्रद्धा निर्मूलनवर आधारित नाटक तयार करा वर्गात सादर करा.

२	०६.०१.२६	२४. रोजनिशी	http://is.gd/drxIP&	दररोज रोजनिशी लिहा .वा क्यप्रचाराचा वाक्यात उपयोग करा . तुमचे मुख्याध्यापक किंवा वर्गशिक्षक कोणकोणती विशेष कामे तुम्हाला सांगतात? त्या कामाची यादी तयार करा.
३	०६.०१.२७	२५. नवापैलू	http://is.gd/nHkUvU	तुमच्या परिसरातील मुकबधीराच्या शाळेला भेट द्या . त्या मुलाशी संवाद साधा . ती मुले यंत्राचा वापर करून कसे शिक्षण घेतात हे जाणून घ्या.
४	०६.०१.२७	२६. संतवाणी	पाठ्यपुस्तक	संत बहिणाबाई यांची पंधरा ते वीस ओळीत माहिती लिहा.

इयत्ता सहावी

माहे - मार्च२०२१

विषय - मराठी

आठवडा	अध्ययननिष्पत्तीक्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
१		अतिरिक्त पूरक मार्गदर्शन व सराव		विद्यार्थ्यांत रिक्त अभ्यास करतील वाचन सराव करतील
२		द्वितीय सत्रसंकलित मूल्यमापन		

इयत्ता सहावी

माहे - एप्रिल२०२१

विषय - मराठी

आठवडा	अध्ययननिष्पत्तीक्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
१		अतिरिक्त मार्गदर्शनवाचन सराव		विद्यार्थी वाचन सराव करतील
२		व्याकरणसराव		विद्यार्थी व्याकरणाचा सराव करतील

इयत्ता:-छठी

माहे -दिसंबर-२०२०

विषय - हिंदी

सप्ताह	अध्ययन निष्पत्ति क्रमांक	गद्य शीर्षक	अध्ययन स्रोत	छात्र कृति
1	06.15.03	१.उपयोग हमारे	यहाँ क्लिक करे	<ul style="list-style-type: none">- छात्र डाकघर और बैंक इन स्थानों के-चित्रों का उचित अवलोकन करके चित्र का वर्णन अपने शब्दों में करेंगे ।- छात्र उपर्युक्त दिये स्थानों की कार्य प्रक्रिया संबंधी जानकारी प्राप्त करेंगे !
2	06.15.04	स्वाध्याय एवं आवृत्ति (उपयोग हमारे)	यहाँ क्लिक करे	<ul style="list-style-type: none">-छात्र दिए गए स्वाध्याय का उचित लेखन करेंगे - छात्र आंतरजाल के माध्यम से डाकघर और बैंक के बारे में अधिक जानकारी प्राप्त करेंगे ।-छात्र उपयोग हमारे इस पाठ का सस्वर पठन करेंगे ।-प्रत्यक्ष बैंक और डाकघर में जाकर जानकारी प्राप्त करेंगे
	06.15.06	२. तूफानों से क्या डरना	यहाँ क्लिक करे	<ul style="list-style-type: none">- छात्र कविता का सस्वर पठन करेंगे ।

3				<p>-कविता का लेखन करेंगे </p> <p>-कविता के माध्यम से जीवन मूल्य समझ जाएंगे </p> <p>-चित्र के अनुसार हाव-भाव करेंगे </p>
4	06.15.10	व्याकरण – संज्ञा । सर्वनाम		<p>-छात्र संज्ञा और सर्वनाम को ध्यान से समझेंगे ।</p> <p>-संज्ञा और सर्वनाम शब्द पहचानेंगे </p> <p>-संज्ञा और सर्वनाम शब्द का वाक्य में प्रयोग करेंगे</p>

माहे – जनवरी- 2021

विषय – हिंदी

सप्ताह	अध्ययन निष्पत्ति क्रमांक	गद्य शीर्षक	अध्ययन स्रोत	छात्र कृती
1	06.15.05	४. सोना और लोहा	यहाँ क्लिक करें	<p>- छात्र धातुओं का हमारे जीवन में महत्व समझेंगे ।</p> <p>-छात्र संवाद पाठिका में हिस्सा लेंगे।</p> <p>-छात्र हर धातु का महत्व और उनके गुणों को जानेंगे </p>
	06.15.08	व्याकरण –		

2		प्रत्यय लिप्यंतरण कारक विभक्ति		<ul style="list-style-type: none"> - छात्र शब्द में लगा हुआ प्रत्यय पहचानेंगे। - शब्दों को उचित प्रत्यय लगाएंगे। - विभिन्न भाषा में लिप्यंतरण करेंगे। - कारक विभक्ति को पहचानते हैं और वाक्य में प्रयोग करेंगे।
3	06.15.05	5.अ) क्या तुम जानते हो ?	यहाँ क्लिक करें	<p>छात्र उपरोक्त जानकारी पर चर्चा करेंगे।</p> <p>छात्र अन्य ऐसी जानकारी का संग्रह करेंगे।</p> <p>छात्र आवश्यकतानुसार अध्यापक की सहायता लेंगे। छात्र प्रश्न मंच का आयोजन करेंगे।</p>
4	06.15.05	ब) पहेलियाँ		<p>छात्रों पहेली का मुखर और मौन वाचन करेंगे।</p> <p>छात्र पहेलियां बुझाने का प्रयास करेंगे।</p> <p>छात्र एक दूसरे को अन्य पहेलिया सुनाएंगे और बुझायेंगे।</p>

माहे – फरवरी- 2021

विषय – हिंदी

सप्ताह	अध्ययन निष्पत्ति क्रमांक	गद्य शीर्षक	अध्ययन स्रोत	छात्र कृती
1	06.15.03	व्याकरण 1 गिनती		छात्र अक्षरों में लिखे संख्याओं का लेखन अपनी कॉपी में करेंगे । छात्र संख्याओं का मुख्य वाचन करेंगे ।
2	06.15.03	6. स्वास्थ्य संपदा	यहाँ क्लिक करें	छात्र स्वास्थ्य संपदा के बारे में जानकारी लेंगे । छात्र पत्र लेखन का महत्व समझेंगे । छात्र पुराने जमाने में पत्र का महत्व समझेंगे । छात्र संतुलित आहार का महत्व समझेंगे । छात्र नए शब्दों का श्रुतलेखन करेंगे । छात्र अन्य औपचारिक पत्र पढ़ेंगे ।
3	06.15.03	व्याकरण समानार्थी शब्द		छात्र समानार्थी और विरुद्धार्थी शब्द का मुखर वाचन करेंगे । छात्र समानार्थी और विरुद्धार्थी शब्द अपनी कॉपी में लिखेंगे ।
4	06.15.03	7.कागज की थैली	यहाँ क्लिक करें	छात्र कागज की थैली बनाने की कृति पढ़ेंगे और चर्चा करेंगे । छात्र अध्यापक के कृती की ओर ध्यान देंगे । छात्र कागज की थैली बनाने की कृति करेंगे ।

				छात्र दैनंदिन व्यवहार में कागज की थैली उपयोग करेंगे ।
--	--	--	--	---

माहे – मार्च - 2021

विषय – हिंदी

सप्ताह	अध्ययन निष्पत्ति क्रमांक	गद्य शीर्षक	अध्ययन स्रोत	छात्र कृती
1	06.15.12	8 टीटू और चिंकी	यहाँ क्लिक करें	छात्र वाक्यों के प्रकारों को समझेंगे । छात्र कहानी का मुखर वाचन करेंगे । छात्र नए और कठिन शब्द कॉपी में लिखेंगे । छात्र कहानी के पात्रों के बारे में चर्चा करेंगे । छात्र अभयारण्यों की सूची बनाएंगे ।
2	06.15.09	9. वह देश कौन – सा है?	यहाँ क्लिक करें	छात्र हाव- भाव के साथ कविता का गायन करेंगे । छात्र कविता के माध्यम से भारत देश की जानकारी लेंगे । छात्र देश प्रेम की भावना विकसित करेंगे । छात्र देश भक्ति पर गीतों का संग्रह करेंगे । छात्र परमवीर चक्र पुरस्कार प्राप्त सैनिकों की सूची बनाएंगे ।
	06.15.03	* चित्र निरीक्षण		छात्र चित्रों का क्रमानुसार निरीक्षण करेंगे । चित्रों में कौन-कौन -सी घटनाएँ होगी यह सोचेंगे । चित्रों को देखकर छात्र कहानी लिखेंगे ।

3				
4	<ul style="list-style-type: none"> • मौखिक परीक्षा और आवृत्ति 			

माहे - अप्रेल - 2021

विषय - हिंदी

समाह	अध्ययन निष्पत्ति क्रमांक	गद्य शीर्षक	अध्ययन स्रोत	छात्र कृती
1				• व्दितीय सत्र परीक्षा
2				• व्दितीय सत्र परीक्षा

इयत्ता : 6 वी

गणित

माहे : डिसेंबर २०२० – मार्च २०२१

विषय	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	कालावधी	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
गणित	06.71.31 [विभाज्यतेच्या कसोट्या सांगतात.]	8. विभाज्यता	डिसेंबर १ आठवडा	<p>इयत्ता 6 वी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई- बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/601020004.pdf</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_31243393958299238424015</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140074891509761244</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140075138498561237</p>	<p>पाठ्यपुस्तकातून व दीक्षा ॲप च्या सहाय्याने विभाज्यता(विभागणी / वाटणी) समजून घ्या.</p> <p>बाजूला दिलेल्या लिंकस् ला टच करून दीक्षा ॲप च्या सहाय्याने 'विभाज्यतेचा अर्थ व विभाजक' सविस्तर समजून घ्या.</p> <p>मुलांनो, गणित विषयामध्ये तुम्हांला पाठ्यांचा उपयोग गुणाकार आणि भागाकार करताना पाठ्यांचा उपयोग होतो. गुणाकार आणि भागाकार ह्या क्रिया करतांना पाडे पाठ असणे महत्त्वाचे असते. आणि भागाकार करत असताना दिलेल्या संख्येला कोणत्या संख्येने भाग जातो ते कळण्यासाठी विभाज्यतेच्या कसोट्या माहीत असणे आवश्यक असते. या पाठात आपण विभाज्यतेच्या कसोट्या पाहणार आहोत.</p> <p>• 2 ची विभाज्यतेची कसोटी :- संख्येच्या एकक स्थानी 0,2,4,6,8 यांपैकी कोणताही अंक असेल, तर ती संख्या 2 ने विभाज्य असते, म्हणजेच त्या संख्येला २ ने भाग जातो.</p> <p>• 5 ची विभाज्यतेची कसोटी:- संख्येच्या एकक स्थानी 0,5 यांपैकी कोणताही अंक असेल, तर ती संख्या 5 ने विभाज्य</p>

			<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140075297095681254</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140084859535361193</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140084975861761242</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130347853774684161121</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130347854131609601124</p>	<p>असते, म्हणजेच त्या संख्येला 5 ने भाग जातो .</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 ची विभाज्यतेची कसोटी : संख्येच्या एकक स्थानी 0 असेल, तर ती संख्या 10 ने विभाज्य असते. <ul style="list-style-type: none"> • म्हणजे एकक स्थानातील संख्येवरून आपण 2, 5 आणि 10 च्या विभाज्यतेची कसोटी ओळखू शकतो. <p>आता आपण आणखी काही कसोट्यांचा अभ्यास करूया.</p> <p>3 ची विभाज्यतेची कसोटी : जर कोणत्याही संख्येतील अंकांच्या बेरजेला 3 ने निःशेष भाग जात असेल, तर ती संख्या 3 ने विभाज्य असते.</p> <p>56,78,84,97,... या काही संख्या दिल्या आहेत. त्या संख्यांतील अंकांची बेरीज आपल्याला काढायची आहे, त्या बेरजेला 3 ने भाग जातो की नाही ते सांगायचे आहे. आणि शेवटी दिलेली संख्या 3 ने विभाज्य आहे की नाही ते ओळखायचे आहे. पहा 63 ही संख्या, या संख्येतील अंकांची बेरीज होते $6 + 3 = 9$. आणि 9 ला 3 ने भाग जातो म्हणून 63 ही संख्या 3 ने विभाज्य आहे.</p> <p>पुस्तकातील पेज क्र.44 वरील तक्ते भरा व निष्कर्ष काढा.</p> <p>सरावसंच 22 सोडवा.</p>
--	--	--	--	--

				https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130347854471659521120	
गणित	06.71.01 [विशिष्ट परिस्थितीत लसावि , मसाविचे उपयोजन करतात.]	9. मसावि – लसावि	डिसेंबर २ आठवडा	इयत्ता 6 वी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/601020004.pdf https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_31217285666911027221360 https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_31217287492884070421396 लसावि-मसावि गंमत https://diksha.gov.in/play/collection/d	पाठ्यपुस्तक पेज क्र.46 व 47 बारकाईने वाचा आणि समजून घ्या. बाजूला दिलेल्या लिंकस् ला टच करून दीक्षा ॲप च्या सहाय्याने 'मसावि : लसावि' सविस्तर समजून घ्या. दिलेल्या संख्यांचा मसावि काढणे म्हणजे संख्यांच्या विभाजकांची यादी करून त्यांतील सर्वात मोठा सामाईक विभाजक शोधणे होय. सरावसंच 24 सोडवा. पाठ्यपुस्तक पेज क्र.48 व 49 बारकाईने वाचा आणि समजून घ्या. दिलेल्या संख्येचा लसावि काढणे म्हणजे त्या संख्यांनी

				d=do_3130140065515110401237 https://diksa.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140065652244481242 https://diksa.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140065857208321243 https://diksa.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140066018918401268	सरावसंच 25 सोडवा.
गणित	06.71.30 [एक चालतील समीकरणाची सोपी उदाहरणे सोडवतात.]	10. समीकरणे	डिसेंबर ३ आठवडा	इयत्ता 6 वी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/601020004.pdf https://diksa.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_31259896975718809612007	पाठ्यपुस्तक पेज क्र.51 , 52, 53 बारकाईने वाचा आणि समजून घ्या. बाजूला दिलेल्या लिंकस् ला टच करून दीक्षा ॲप च्या सहाय्याने 'समीकरणे' सविस्तर समजून घ्या. गणिती भाषेत '=' हे चिन्ह वापरून डाव्या आणि उजव्या बाजूच्या गणिती क्रिया करून आलेल्या संख्या समान आहेत हे दाखवता येते. अशा समानतेला "समीकरण" असे

				<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_31259896977308057622029</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_31259896980058931222031</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140080263495681276</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140080398172161240</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140080532520961277</p>	<p>म्हणतात.</p> <p>काही समीकरणांमध्ये एखादी संख्या दिलेली नसते. अशावेळी त्या संख्येच्या जागी आपल्याला एखादे अक्षर गृहीत धरून त्या अक्षराची किंमत काढावी लागते</p> <p>समीकरण सोडवणे : मुलांनो आता आपण समीकरणातील अक्षराची म्हणजे चलाची किंमत आणि समीकरणाची उकल कशी काढायची ते पाहू. तुम्हाला तर माहीतच आहे की, समीकरणाची तुलना आपण संतुलित तराजूशी करू शकतो. मग आपण हे तराजूचेच उदाहरण सोडवू. समीकरणाच्या दोन बाजू म्हणजे तराजूची दोन पारडी असतात. समजा तराजूच्या एका पारड्यात एक पेरू व तीन बोरं आहेत. दुसऱ्या पारड्यात सात बोरं आहेत. तो तराजू समतोल आहे. तर एका पेरूचं वजन किती असेल? अर्थातच पेरूचे वजन समजण्यासाठी प्रथम पेरूबरोबर असलेली 3 बोरं काढू. ही बोरं काढल्याने पेरू असलेलं पारडं, 7 बोरंंच्या पारड्यापेक्षा हलकं झालं. आणि डावीकडील पेरूचं पारडं वर जाईल व उजवीकडील 7 बोरंंच पारडं खाली येईल. म्हणून मग उजवीकडील 7 बोरंंच्या पारड्यातील एक एक बोर काढून टाकू. या पारड्यातील 3 बोरं काढू तेव्हा तराजू संतुलित होईल. म्हणजे एका पेरूचे वजन हे 4 बोरंंच्या वजनाइतके आहे हे समजले. मुलांनो, हे लक्षात ठेवा की, ज्याप्रमाणे पेरूचं वजन समजण्यासाठी आपण पेरू बरोबर असलेली 3 बोरं काढून टाकली आणि दुसऱ्या पारड्यातलीही 3 बोरं काढून टाकली, त्याचप्रमाणे समीकरण सोडवताना, म्हणजेच समीकरणाची उकल काढताना, चलाबरोबर असणारी दुसरी संख्या काढून टाकण्यासाठी चल व दुसरी संख्या यांत जी क्रिया असेल</p>
--	--	--	--	--	--

				https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140080670965761150 https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_313000310735609856191	<p>त्याच्या विरुद्ध क्रिया करावी लागते. आणि जी क्रिया समीकरणाच्या एका बाजूला करतो, तीच क्रिया समीकरणाच्या दुसऱ्या बाजूलाही करावी लागते. कारण पहिले समीकरण जर संतुलित असेल तरच अशा क्रियेतून मिळणारे नवीन समीकरणही संतुलित मिळते.</p> <p>सरावसंच 26 आणि 27 सोडवा.</p> <p>बाजूला दिलेल्या लिंकस् ला टच करून दीक्षा ॲप च्या सहाय्याने वास्तविक जीवनामध्ये समीकरणांचा उपयोग सविस्तर समजून घ्या.</p>
गणित	०६.७१.०६ [विविध परिस्थितीत गुणोत्तरांचा वापर करून संख्यांची तुलना करतात. उदा. वर्गातील मुलींचे मुलांशी गुणोत्तर ३:२ आहे.]	११. गुणोत्तर : प्रमाण	डिसेंबर ४ आठवडा	<p>इयत्ता ६ वी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/६०१०२०००४.pdf https://diksha.gov.in/play/collection/do_३१२५२८२०९२८९७३२०९६१५३३२२?contentId=do_३१२५९८९६९८१८६६९०५६२२०३२</p>	<p>पाठ्यपुस्तक पेज क्र.५६ , ५७, ५८ बारकाईने वाचा आणि समजून घ्या.</p> <p>बाजूला दिलेल्या लिंकस् ला टच करून दीक्षा ॲप च्या सहाय्याने गुणोत्तर : प्रमाण सविस्तर समजून घ्या.</p> <p>गुणोत्तरामध्ये दोन वस्तूंची तुलना केली जाते. दोन वस्तूंची तुलना करून जेव्हा त्यामध्ये संबंध दर्शविला जातो तेव्हा त्यास गुणोत्तर : प्रमाण असे म्हणतात.</p>

			<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_392522209229032096953322?contentId=do_392522209229032096953322</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_392522209229032096953322?contentId=do_392522209229032096953322</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_392522209229032096953322?contentId=do_392522209229032096953322</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_392522209229032096953322?contentId=do_392522209229032096953322</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_392522209229032096953322?contentId=do_392522209229032096953322</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_392522209229032096953322?contentId=do_392522209229032096953322</p>	<p>गुणोत्तरासंबंधी महत्वाच्या बाबी: मुलांनो, आपण सुरवातीलाच पाहिले आहे की, एकाच प्रकारच्या दोन राशींची तुलना करण्यासाठी त्या दोन्ही राशींचे एकक समान असणे आवश्यक असते. कसे ते पहा. या उदाहरणातून तुम्हाला ते स्पष्ट होईल. समजा गुळाची लहान ढेप १ किग्रॅ वजनाची आहे. आणि गुळाच्या खडयाचे वजन २०० ग्रॅम आहे. तर गुळाच्या खडयाच्या वजनाचे गुळाच्या ढेपेच्या वजनाशी गुणोत्तर काढा. या उदाहरणात दोन्ही परिमाणे वेगवेगळी आहेत. म्हणजेच गुळाच्या ढेपेचे वजन किलोग्रॅम मध्ये दिले आहे. तर गुळाच्या खडयाचे वजन ग्रॅममध्ये दिले आहे. जर ही दोन्ही एकके आपण समान न करता जर त्याचे प्रमाण लिहिले तर ते २००:१ म्हणजेच २००/१ असे असेल. याचा अर्थ असा होतो की गुळाच्या खडयाचे वजन २०० आणि ढेपेचे वजन १ आहे. हे चुकीचे आहे. कारण गुळाची ढेप ही गुळाच्या खडयापेक्षा निश्चितच मोठी असते. म्हणजे गुळाच्या ढेपेचे वजन जास्त असायला हवे. म्हणूनच खरे प्रमाण काढण्यासाठी आपल्याला दोन्ही एकके समान करावी लागतील. म्हणजेच १ किलोग्रॅमचे ग्रॅममध्ये रूपांतर करावे लागेल. १ किलोग्रॅम म्हणजेच १००० ग्रॅम. आपल्याला गुळाच्या खडयाच्या वजनाचे गुळाच्या ढेपेच्या वजनाशी गुणोत्तर काढायचे आहे. म्हणून आपले प्रमाण घ्यावे लागेल २००:१००० म्हणजेच २००/१०००. याला भाग दिला असता १/५ येईल. म्हणून गुळाच्या खडयाच्या वजनाचे गुळाच्या ढेपेच्या वजनाशी प्रमाण आहे १:५</p>
--	--	--	---	--

				<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_392522209229932096943322?contentId=do_39309800096069999649256</p> <p>एकमान पद्धत</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_392522209229932096943322?contentId=do_39309800096238406289284</p>	<p>म्हणजेच गुणोत्तर आहे. १/५.</p> <p>एकमान पद्धत : अनेक वस्तूंच्या किमतीवरून एका वस्तूची किंमत भागाकार करून काढणे आणि एका वस्तूच्या किमतीवरून अनेक वस्तूंची किंमत गुणाकार करून काढणे, या पद्धतीला एकमान पद्धत असे म्हणतात.</p> <p>सरावसंच २८ आणि २९ सोडवा.</p>
गणित	<p>०६.७१.१९</p> <p>[दैनंदिन व्यवहारातील लागणारा शेकडा नफा किंवा शेकडा तोटा काढतात.]</p>	१२. शेकडेवारी	<p>जानेवारी १ आठवडा</p>	<p>इयत्ता ६ वी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक</p> <p>http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/609020008.pdf</p> <p>शेकडेवारी म्हणजे काय?</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_392522209229932096943322?contentId=do_39299222099299484629809</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_392522209229932096943322?contentId</p>	<p>पाठ्यपुस्तक पेज क्र.६१ , ६२, ६३ बारकाईने वाचा आणि समजून घ्या.</p> <p>बाजूला दिलेल्या लिंकस् ला टच करून दीक्षा ॲप च्या सहाय्याने -शेकडेवारी सविस्तर समजून घ्या.</p> <p>शेकडेवारी: आज आपल्याला गणितातील एक नवा घटक शिकायचा आहे, तो म्हणजे शेकडेवारी. सर्वप्रथम आता शेकडेवारी म्हणजे काय हे नीट समजून घेऊया. आपल्याला %(टक्के) अशी खूण दिसते आहे. ही खूण शेकडेवारीची आहे.</p>

			<p>=do_39309800045984639089222</p> <p>शोकडेवारी ची माहिती अपूर्णाकाच्या रूपात</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_392522209249032096943322?contentId=do_39309800045206435489239</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_392522209249032096943322?contentId=do_3930980004583888929260</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_392522209249032096943322?contentId=do_39309800045422009089204</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_392522209249032096943322?contentId=do_39303484399299929929408</p>	<p>शोकडा म्हणजे शंभर. शोकडेवारीला टक्केवारी किंवा शतमान पद्धत असे देखील म्हणतात. पहा, पहिल्या चित्रात आपल्याला मोबाइल फोनची बॅटरी दिसते आहे. आणि ही बॅटरी ४३% चार्ज झाली आहे असे दिसते आहे. ४३% म्हणजे १०० पैकी ४३ भाग असा अर्थ होतो. तसेच हे धरणाचे चित्र पहा. या धरणामध्ये ५८% पाणी शिल्लक आहे असे दिसते आहे. म्हणजे इथे देखील किती पैकी ५८% असतील? अर्थातच १०० पैकी ५८%. जर कोणी म्हटले की धरणात एकूण अर्धा भागच पाणी शिल्लक राहिले आहे, तर ते किती टक्के होतील? १०० च्या अर्धे म्हणजे ५०. म्हणजेच एकूण ५०% पाणी धरणात शिल्लक असेल.</p> <p>-जेव्हा आपण एखादी संख्या शोकडेवारीत लिहितो तेव्हा तो भाग १०० भागांपैकी तेवढे भाग असतो.</p> <p>सरावसंच ३० सोडवा.</p>
--	--	--	--	---

				https://diksha.gov.in/play/collection/do_392522209229932096943322?contentId=do_3930328480930396969499	
गणित	06.71.19 [द्वैदंदिन व्यवहारातील लागणारा शेकडा नफा किंवा शेकडा तोटा काढतात.]	13. नफा – तोटा	जानेवारी २ आठवडा	इयत्ता 6 वी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/601020004.pdf नफा – तोटा संकल्पना https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140076422922241274 https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140076585697281192 https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140079290531841275	पाठ्यपुस्तक पेज क्र.६५ ते ६९ बारकाईने वाचा आणि समजून घ्या. बाजूला दिलेल्या लिंकस् ला टच करून दीक्षा ऑप च्या सहाय्याने नफा : तोटा सविस्तर समजून घ्या. नफा : तोटा संकल्पना :- मुलांनो तुम्ही रोजच्या व्यवहारात नफा : तोटा हे शब्द ऐकले असतीलच. बरं मग, नफा म्हणजे काय ? तर -नफा म्हणजे फायदा .आणि -तोटा म्हणजे नुकसान आपल्याला हे माहीत आहे की, पैसे कमवण्यासाठी लोक वेगवेगळी कामे करतात. आणि त्यांना मिळालेल्या पैशातून ते त्यांना हव्या असलेल्या वस्तू विकत घेतात. ग्राहकांना ज्या वस्तू हव्या असतात त्या वस्तू विकण्याचा व्यवसाय दुकानदार करतात. हे दुकानदार घाऊक व्यापाऱ्यांकडून त्या वस्तू मोठ्या प्रमाणात स्वस्त दराने खरेदी करतात. आणि ग्राहकांना छापिल किमतीच्या दराने त्या वस्तू विकतात. त्यांनी घाऊक व्यापाऱ्यांकडून खरेदी केलेल्या वस्तूंच्या खरेदीची किंमत त्या वस्तूवर असणाऱ्या छापिल किमतीपेक्षा कमी असते. शिवाय या वस्तू सुट्या करून

			<p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140079434874881246</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140079599616001216</p> <p>शेकडा नफा-</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140085756887041218</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140085908111361194</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140086279536641152</p>	<p>विकल्याने त्यांची किंमत दुकानदारास जास्त मिळते.</p> <p>पण कधीकधी असेही होते की त्याने विकत घेतलेल्या सर्वच वस्तू न विकल्याने शिल्लक राहतात. त्यामुळे त्याने जेवढे पैसे त्या वस्तूसाठी खर्च केले असतात तेही त्याला पूर्णपणे त्याच्या विक्रीतून मिळत नाहीत. अशावेळी त्याचे नुकसान होते.</p> <p>तर अशाप्रकारे जर विक्रीची किंमत ही खरेदीच्या किमतीपेक्षा जास्त असेल, तर फायदा होतो. त्याला नफा असे म्हणतात.</p> <p>आणि जर विक्रीची किंमत खरेदीच्या किमतीपेक्षा कमी असेल, तर नुकसान होते. यालाच तोटा असे म्हणतात.</p> <p><i>नफा = विक्री किंमत - खरेदी किंमत.</i></p> <p><i>तोटा = खरेदी किंमत - विक्री किंमत.</i></p> <p>सरावसंच ३१ व ३२ सोडवा.</p> <p>शेकडा म्हणजेच १०० हे आपल्याला माहित आहे. पण नफा किंवा तोटा यांची शेकडेवारी ठरवताना त्यांची तुलना खरेदीच्या किमतीशी करतात.</p> <p>आपल्या दैनंदिन जीवनातील नफ्याची व तोट्याची</p>
--	--	--	---	--

					उदाहरणे तयार करून लिहा. सरावसंच ३३ व ३४ सोडवा.
गणित	06.71.27 [बँकेचे व्यवहार ओळखतात व सरळ व्याज काढतात.]	14. बँक व सरळव्याज	जानेवारी ३,४ आठवडा	इयत्ता 6 वी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/601020004.pdf https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140086445670401279 https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140086630891521195 https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140086767288321251 https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140086767288321251	पाठ्यपुस्तक पेज क्र.७३ ते ७५ बारकाईने वाचा आणि समजून घ्या. बाजूला दिलेल्या लिंकस् ला टच करून दीक्षा ॲप च्या सहाय्याने बँक व बँकेचे व्यवहार, आणि व्याजाची आकारणी तसेच सरळव्याज सविस्तर समजून घ्या. बँक :-आसपास अनेक कार्यालये तुम्ही नेहमीच पाहत असता. पुस्तकातील पेज क्र.७३ वर दिलेले चित्र सुद्धा अशाच एका कार्यालयाचे आहे. या चित्रात बँकेचे कार्यालय दाखवले आहे. या कार्यालयात पैशांची देवाणघेवाण केली जाते. आजच्या आपल्या दैनंदिन व्यवहारात पैशांचे स्थान फार महत्त्वपूर्ण आहे. आपल्याला आपल्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी पैशांचा उपयोग करावा लागतो. हा पैसा सुरक्षित राहावा अशी सर्वांचीच इच्छा असते. तसेच आपल्या जवळ असलेल्या पैशांत वाढ व्हावी हे ही आपल्याला वाटत असते. पैशांचे व्यवहार सुरक्षित व पारदर्शी होण्यासाठी बँक ही एक महत्त्वाची संस्था आहे. अशा या बँकेची व तिच्या व्यवहारांची माहिती आता आपण घेणार आहोत.. मुलांनो, बँक ही पैशांचे व्यवहार करणारी

				<p>d=do_3130140086941040641240</p> <p>https://diksa.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140087107174401196</p> <p>https://diksa.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140087216209921223</p> <p>https://diksa.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_31259896999898316812010</p>	<p>एक सरकारमान्य संस्था आहे. “वित्त म्हणजे पैसा. ती पैशांचे व्यवहार सांभाळते म्हणून तिला वित्तीय संस्था असे म्हणतात. आपल्या आजूबाजूला आपल्याला वेगवेगळे व्यवसाय, नोकरी, मजुरी करणारे लोक दिसतात. हे सर्व लोक मेहनत करून पैसा कमावतात. हा पैसा सर्वांनी काळजीपूर्वक खर्च केला पाहिजे. आपण भविष्यामधील गरजांसाठी म्हणजेच मुलांचे शिक्षण, घराचे बांधकाम, व्यवसाय, शेती, या गोष्टींसाठी पैशांची बचत करतो. नियमितपणे बचत करण्याची आपल्याला सवय असली पाहिजे. कारण “हीच छोटी बचत पुढे जाऊन मोठी रक्कम बनते. आणि आपल्याला त्याचा कधीही उपयोग करता येतो. ही बचत जर आपण बँकेमध्ये केली, तर आपला पैसा सुरक्षित तर राहतोच, शिवाय त्या पैशामध्ये वाढ देखील होत जाते. म्हणजेच बँकेतील आपल्या ठेवीवर बँकेकडून आपल्याला व्याज मिळते आणि आपल्या उत्पन्नात वाढ होते.</p> <p>चालू खाते : बँक मध्ये -चालू खाते हा एक प्रकार असतो. यालाच इंग्रजीत current account असे म्हणतात. या खात्यातून आपण कितीही वेळा पैसे काढू शकतो. पण या खात्यातील पैशांवर व्याज मात्र मिळत नाही. कोणीही उद्योजक किंवा /स्वतःच्या मालकीचा व्यवसाय असणारे /भागीदारीत व्यवसाय करणारे/ किंवा सार्वजनिक अथवा खाजगी कंपनी बँकेत आपले चालू खाते उघडू शकतात.</p>
--	--	--	--	--	--

				<p>हे खाते उघडण्यासाठी पत्ता आणि ओळखीच्या पुराव्यासोबत व्यवसायाचे नोंदणी प्रमाणपत्र , भागीदारी करार हे पुरावेही सादर करावे लागतात.</p> <p>मुदत बंद ठेव (Fixed Deposit) :- बँकमध्ये आपण ठराविक मुदतीसाठी पैसे ठेवू शकतो. अशा खात्यास मुदत बंद ठेव खाते म्हणतात. या मध्ये व्याज जास्त मिळते. मुदत ठेवीचा कालावधी हा कमीतकमी ७ दिवसांपासून ते जास्तीत जास्त १० वर्षांपर्यंत असतो. प्रत्येक बँकेचा भिन्न कालावधीसाठी व्याज दर वेगवेगळा असतो. हे व्याज दर स्थिर पद्धतीचे असतात. ठेव ठेवल्या दिवशी जो व्याजदर कबूल केला असेल तो मुदत संपेपर्यंत बदलत नाही; मग भविष्यात व्याजदर कमी होवो अथवा जास्त. त्यामुळे हे खाते उघडणाऱ्या व्यक्तीला माहिती असते की अमुक एक कालावधी नंतर मला अमुक इतकी रक्कम मिळणार आहे. त्यामुळे तो भविष्यासाठी काही प्रमाणात निश्चित राहतो.</p> <p>आवर्ती ठेव (Recurring Deposit) :- आवर्त ठेव म्हणजे, खातेदारला बँकेत एक विशिष्ट रक्कम प्रत्येक महिन्याला एका विशिष्ट कालावधीपर्यंत जमा करावी लागते. हा कालावधी साधारणतः एक ते पाच वर्षांचा असतो. या खात्यामुळे खातेदार एक विशिष्ट रक्कम प्रत्येक महिन्याला जमा करून त्याची काही वर्षांनंतर एकगट्टा रक्कम मिळवू शकतो. या खात्यावरील व्याज ठराविक जमा योजनेच्या दराप्रमाणे तीन महिन्याने दिले</p>
--	--	--	--	--

				<p>जाते. या ठेवीत आपण कमीत कमी १००/- रुपयांपासून रक्कम दरमहा गुंतवू शकता. अशा प्रकारच्या वेगवेगळ्या खात्यांमधून आपण आपली बचत करू शकतो. आणि त्यावर व्याज मिळवू शकतो.</p> <p>व्याज आकारणी :-</p> <p>व्याज:- बँक आपल्या ठेवीदारांना बँकेत पैसे ठेवल्याबद्दल काही रक्कम मोबदला म्हणून देते. किंवा एखाद्याने जर बँकेतून कर्ज घेतले तर त्याच्याकडून मोबदला म्हणून त्या रकमेवर काही रक्कम आकारते. अशा रकमेलाच -व्याज असे म्हणतात.</p> <p>मुद्दल :- बँकेत ठेवलेल्या किंवा बँकेकडून कर्जदरास दिलेल्या रकमेला -मुद्दल असे म्हणतात. म्हणजे समजा, विजयने बँकेत १ वर्षासाठी रु ५०,००० ठेवले. म्हणजेच ५०,००० रुपये हे विजयचे मुद्दल झाले. आणि या रकमेवर बँकेने त्याला दिलेली रक्कम म्हणजे त्याचे व्याज झाले.</p> <p>दर :- आपण बँकेत ठेवलेल्या ठेवीवर किंवा बँकेतून घेतलेल्या कर्जावर व्याज आकारताना एक दर ठरवला जातो. हा व्याजाचा दर प्रत्येक १०० रु. वर दिला किंवा घेतला जातो. हा दर किती काळासाठी आहे हे त्यात ठरवले जाते. व्याजाचा दर द.सा.द.शे असे जेव्हा आपण वाचतो तेव्हा त्याचा अर्थ दर साल दर शेकडा असा असतो. म्हणजेच प्रत्येक वर्षासाठी दर शंभर रुपयाला</p>
--	--	--	--	--

					<p>घायचे व्याज होय.</p> <p>मुदत :- बँकेत ठेवलेली रक्कम किंवा बँकेतून कर्ज म्हणून घेतलेली रक्कम म्हणजेच मुदल, हे किती कालावधीसाठी वापरली जाते, त्या कालावधीस मुदत असे म्हणतात.</p> <p>सरळव्याज :- सरळव्याजाची आकारणी ही १ वर्षासाठी असते. १ वर्षापेक्षा जास्त कालावधीची आकारणी आपल्याला काढायची असेल तर ती आकारणी जास्त गुंतागुंतीची असू असते.</p> <p>सरावसंच ३५ सोडवा</p>
गणित	<p>06.71.20.</p> <p>[त्रिकोणाचे कोनावरून आणि बाजूवरून पडणाऱ्या प्रकार / गटामध्ये वर्गीकरण करतात. उदा. विषमभूज, समद्विभूज किंवा समभूज इत्यादी.]</p> <p>०६.७१.२९</p> <p>[त्रिकोणाचे कांही गुणधर्म सांगतात.]</p>	<p>15. त्रिकोण व त्रिकोणाचे गुणधर्म</p>	<p>फेब्रुवारी १,२ आठवडा</p>	<p>इयत्ता 6 वी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक</p> <p>http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/601020004.pdf</p> <p>प्रस्तावना त्रिकोण</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140066216673281269</p>	<p>पाठ्यपुस्तक पेज क्र.७७ ते ७९ बारकाईने वाचा आणि समजून घ्या.</p> <p>बाजूला दिलेल्या लिंकस् ला टच करून दीक्षा ॲप च्या सहाय्याने -त्रिकोण व त्रिकोणाचे गुणधर्म सविस्तर समजून घ्या.</p> <p>त्रिकोण:- मुलांनो, आज आपण त्रिकोणाविषयी माहिती करून घेणार आहोत. आपल्या घरात आजूबाजूच्या परिसरात वेगवेगळ्या आकाराच्या वस्तू आपण पाहतो. त्यातील काही चौकोनी असतात, काही गोल, काही</p>

			<p>त्रिकोणाचे उदाहरणे सोडवू</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140066530263041148</p> <p>त्रिकोणांचे प्रकार - कोनांवरून</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140066675589121271</p> <p>त्रिकोणाचे गुणधर्म-</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140066889318401212</p> <p>त्रिकोणाचे प्रकार - बाजूंवरून</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140066341273601270</p>	<p>आयताकृती तर काही त्रिकोणी. तर या आकारांपैकी आज आपण त्रिकोणाविषयी माहिती पाहणार आहोत.</p> <p>त्रिकोण :- आपल्याला हे माहीतच आहे की त्रिकोणाला तीन बाजू, तीन कोन आणि तीन शिरोबिंदू असतात. त्रिकोणाची व्याख्या तीन नैकरेषीय बिंदू, रेषाखंडांनी जोडून तयार होणाऱ्या बंदिस्त आकृतीला त्रिकोण असे म्हणतात. तर शिरोबिंदू, बाजू व कोन हे त्रिकोणाचे घटक आहेत. त्रिकोण PQR चे शिरोबिंदू, बाजू व कोन कोणते? या PQR त्रिकोणाचे शिरोबिंदू आहेत बिंदू P, बिंदू Q, बिंदू R. आणि याच्या बाजू आहेत बाजू PQ बाजू QR आणि बाजू PR. आणि याचे कोन आहेत PQR, QRP आणि QPR.</p> <p>त्रिकोणाचे गुणधर्म :- आतापर्यंत आपण त्रिकोणांचे प्रकार कसे ओळखायचे ते पाहिले. आता आपण या त्रिकोणांचे गुणधर्म कोणते आहेत ते पाहू. त्रिकोणाचा पहिला गुणधर्म म्हणजे त्रिकोणाच्या तीनही कोनाच्या मापांची बेरीज ही 180° असते. हे ओळखण्यासाठी आपण एक कृती करूया. प्रथम एक त्रिकोणाकृती कागद घ्या. या त्रिकोणाला आपण नाव देऊ त्रिकोण ABC. आता तिन्ही कोनांचे कोपरे दोन्ही बाजूंनी म्हणजे मागे व पुढे एकाच रंगाने रंगवा किंवा त्यावर वेगवेगळ्या खुणा करा. नंतर कोन A हा अशाप्रकारे दुमडा की त्याचे टोक बरोबर बाजू BC च्या मध्यावर येईल. आता त्रिकोणाचे उरलेले दोन कोपरेही मधोमध दुमडा. पहा ज्या ठिकाणी हे तीन कोन एकत्र</p>
--	--	--	---	---

				<p>त्रिकोणाचे वर्गीकरण-</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130394168991662081727</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130394171916124161411</p>	<p>आले आहेत त्या ठिकाणी तीन लघुकोन तयार झाले आहेत. आणि जर या तिन्ही कोनांच्या मापांची बेरीज केली तर ती १८०अंश असेल. यावरून हे सिद्ध होते की त्रिकोणाच्या तिन्ही कोनांच्या मापांची बेरीज ही १८०° असते.</p> <p>त्रिकोणाचे प्रकार § बाजूंवरून :- आतापर्यंत तुम्ही त्रिकोण म्हणजे काय ते समजून घेतले. आता आपण हे त्रिकोणाचे प्रकार बाजूंवरून कसे ओळखायचे ते पाहू.</p> <p>समभुज त्रिकोण :- सम म्हणजे सारखा किंवा समान. आणि भुज म्हणजे बाजू. याचाच अर्थ “ज्या त्रिकोणाच्या तिन्ही बाजू समान लांबीच्या असतात, त्या त्रिकोणाला समभुज त्रिकोण असे म्हणतात.”</p> <p>समद्विभुज त्रिकोण :- सम म्हणजे समान, द्वि म्हणजे दोन. भुज म्हणजे बाजू. यावरून आपल्याला असे म्हणता येईल की, ज्या त्रिकोणाच्या दोन भुजा समान लांबीच्या असतात, त्या त्रिकोणास समद्विभुज त्रिकोण असे म्हणतात”.</p> <p>विषमभुज त्रिकोण :- विषम म्हणजे सारखे नसलेले. तर “ज्या त्रिकोणाच्या कोणत्याही दोन बाजू समान लांबीच्या नसतात, त्या त्रिकोणाला विषमभुज त्रिकोण असे म्हणतात.”</p> <p>सरावसंच ३६ सोडवा.</p>
--	--	--	--	--	---

<p>गणित</p>	<p>०६.७१.२६ [बहुभुजाकृती ओळखतात.]</p> <p>०६.७१.२८ [चौकोनाच्या बाजू व कोन ओळखतात.]</p>	<p>१६. चौकोन</p>	<p>फेब्रुवारी ३,४ आठवडा</p>	<p>इयत्ता ६ वी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई- बालभारती लिंक http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/६०१०२०००४.pdf</p> <p>चौकोन https://diksha.gov.in/play/collection/do_३१२५२८२०९२८९७३२०९६१५३३२२?contentId=do_३१३०१४००७९७११९१०४१२२०</p> <p>चौकोनाचे वाचन व लेखन https://diksha.gov.in/play/collection/do_३१२५२८२०९२८९७३२०९६१५३३२२?contentId=do_३१३०१४००७९८५४२२३३६१२४७</p> <p>चौकोनाच्या लगतच्या बाजू https://diksha.gov.in/play/collection/do_३१२५२८२०९२८९७३२०९६१५३३२२?contentId=do_३१३०१४००७९९९७८२९१२१२५७</p>	<p>पाठ्यपुस्तक पेज क्र.८१ ते ८६ बारकाईने वाचा आणि समजून घ्या.</p> <p>बाजूला दिलेल्या लिंकस् ला टच करून दीक्षा ॲप च्या सहाय्याने -चौकोन० सविस्तर समजून घ्या.</p> <p>चौकोन : मुलांनो, मागील पाठात आपण त्रिकोणाविषयी माहिती घेतली. या पाठात आपण चौकोनाविषयी माहिती घेणार आहोत. मला सांगा चौकोन म्हटले की कोणकोणत्या गोष्टी आपल्या डोळ्यासमोर उभ्या राहतात... फळा, टीव्ही, लॅपटॉप, पुस्तक या सर्व वस्तू चौकोनी आकराच्या आहेत. चौकोन दिसतो कसा हे तर आपल्याला माहित आहे. पण तो तयार कसा होतो हे आपल्याला माहित नाही. म्हणून चला तर आपण चौकोन कसा तयार होतो ते पाहू. यासाठी एक कागद घ्या. या कागदावर चार बिंदू घ्या. पण हे चार बिंदू अशा पद्धतीने घ्या की, यातील कोणतेही तीन बिंदू हे नैकरेषीय असतील. "नैकरेषीय बिंदू म्हणजे एका सरळ रेषेत नसलेले बिंदू". या चार बिंदूंना अनुक्रमे बिंदू A, बिंदू B, बिंदू C, व बिंदू D अशी नावे द्या. आता कोणतेही दोन बिंदू जोडून एक रेषाखंड तयार करा. इथे आपण बिंदू A व बिंदू B एकमेकांस जोडले. पहा रेषा AB तयार झाली आहे. मात्र बिंदू एकमेकांना जोडताना हे लक्षात ठेवा की कोणतेही दोन बिंदू जोडले तर उरलेले दोन बिंदू त्या रेषेच्या एकाच बाजूला असायला हवेत. आता हे चारही बिंदू एकमेकांना जोडा. पहा या मध्ये चार रेषाखंड एकमेकांस जोडून एक बंदिस्त आकृती तयार झाली आहे. या आकृतीलाच चौकोन असे म्हणतात. या</p>
-------------	--	------------------	-------------------------------------	--	--

				<p>चौकोनाच्या लगतचे कोन</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_३१२५२८२०९२८९७३२०९६१५३३२२?contentId=do_३१३०१४००८०१३३४८८६४१२४८</p> <p>चौकोनाचा कर्ण</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_३१२५२८२०९२८९७३२०९६१५३३२२?contentId=do_३१३०१४००८९५५४५०८८१२४३</p> <p>बहुभुजाकृती</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_३१२५२८२०९२८९७३२०९६१५३३२२?contentId=do_३१३०१४००९२७२३६०९६०१२१९</p> <p>बहुभुजाकृतीचे प्रकार</p>	<p>आकृतीत आपला चौकोन ABCD तयार झाला आहे. यावरून आपल्याला असे म्हणता येईल की, चार रेषाखंडांनी तयार झालेल्या बंदिस्त आकृतीस -चौकोन असे म्हणतात.</p> <p>चौकोनाचे वाचन व लेखन : मुलांनो, चौकोन कसा तयार होतो ते आपण पाहिले. आता आपण या चौकोनाचे वाचन कसे करतात ते पाहू. तुम्ही सर्वांनी घड्याळ पाहिले आहे. या घड्याळाचे तीनही काटे एकाच दिशेने फिरतात. ते कधीही उलटे फिरत नाहीत. पण चौकोनाचे वाचन मात्र तुम्ही सरळ आणि उलट दोन्ही मार्गाने करू शकता. म्हणजेच घड्याळाच्या काट्याच्या दिशेने किंवा घड्याळाच्या काट्याच्या विरुद्ध दिशेने क्रमाने कोणत्याही शिरोबिंदू पासून सुरवात करून आपण चौकोनाला नाव देऊ शकतो. उदा. पाहा जर घड्याळाच्या काट्याच्या दिशेने आपण A या बिंदू पासून सुरवात केली, तर आपला चौकोन ABCD तयार होईल. आणि या उलट जर घड्याळाच्या काट्याच्या विरुद्ध दिशेने A बिंदू पासून सुरवात केली तर आपला चौकोन ADCB तयार होईल. याच पद्धतीने तुम्ही चौकोनाच्या कोणत्याही शिरोबिंदू पासून सुरवात करून चौकोनाला वेगवेगळी नावे देऊ शकता. अशा या एकाच चौकोनाचे वाचन आपण वेगवेगळ्या शिरोबिंदू पासून करू शकतो. त्यामुळे एकाच चौकोनाला वेगवेगळी नावे मिळतात. चौकोनाचे वाचन करताना आपण चौकोन ADCE ☐ से करतो. पण याचे लेखन करताना मात्र आपण चौकोन हा शब्द न लिहिता चौकोन या शब्दाऐवजी . अशी खूण करतो.</p> <p>बहुभुजाकृती :- मुलांनो, ज्यांच्या तीन भुजा एकमेकांना</p>
--	--	--	--	--	---

				https://diksha.gov.in/play/collection/do_392522209229932096943322?contentId=do_39303896923649992029993	<p>जोडलेल्या असतात अशा आकृतीला त्रिकोण म्हणतात. तसेच ज्यांच्या चार भुजा एकमेकांना जोडलेल्या असतात अशा आकृतीला चौकोन म्हणतात हे आपण पाहिले आहे. आता ज्यांच्या भुजा चारपेक्षा जास्त असून त्या एकमेकांना जोडलेल्या असतात अशा आकृतींना काय म्हणतात ते आपण पाहू. बहुभुजाकृती- म्हणजेच चार किंवा चारपेक्षा जास्त बाजू असणाऱ्या बंदिस्त आकृतीला बहुभुजाकृती असे म्हणतात.</p> <p>पाठ्यपुस्तक पेज क्र.८४ व ८५ वर सर्व बहुभुजाकृती आहेत सरावसंच ३७ व ३८ सोडवा.</p>
गणित	<p>06.71.25</p> <p>[काही मुलभूत भौमितिक रचना करतात.]</p>	17. भौमितिक रचना	<p>मार्च</p> <p>१,२</p> <p>आठवडा</p>	<p>इयत्ता 6 वी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक</p> <p>http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/601020004.pdf</p> <p>भौमितिक रचना :-</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_31256978953029222421018</p> <p>लंब :-</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_31256978953029222421018</p>	<p>पाठ्यपुस्तक पेज क्र.८७ ते ९१ बारकाईने वाचा आणि समजून घ्या.</p> <p>बाजूला दिलेल्या लिंकस् ला टच करून दीक्षा ॲप च्या सहाय्याने -भौमितिक रचना सविस्तर समजून घ्या.</p> <p>लंब :- “जर दोन रेषा एकमेकींना काटकोनात छेदत असतील, तर त्या रेषा एकमेकींना लंब आहेत असे म्हणतो.” लंब आपण कागदाला घड्या घालून, गुण्याचा आणि कंपास व पट्टी यांचा उपयोग करून काढा आणि रेषेबाहेरील बिंदूतून रेषेला लंब कसे काढतात ते diksha</p>

			<p>d=do_3130140095450234881280</p> <p>रेषेवरील बिंदूतून, त्या रेषेला लंब काढणे</p> <p>https://diksa.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140095612436481224</p> <p>रेषेबाहेरील बिंदूतून रेषेला लंब काढणे</p> <p>https://diksa.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140095821987841281</p> <p>लंबदुभाजक</p> <p>https://diksa.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140096004997121197</p>	<p>app वरील video मधून पाहा व समजून घ्या.</p> <p>गुण्या, कोनमापक आणि कंपास या तिघांच्याही साहाय्याने रेषेवरील बिंदूतून त्या रेषेला लंब काढा.</p> <p>लंबदुभाजक : रेषाखंडाचा लंबदुभाजक कसा काढायचा ते आपण एक आकृतीच्या मदतीने समजून घेऊ. (पान क्र. ९१ पहा) यासाठी ही आकृती पहा. या आकृती मध्ये रेख AB दाखवली आहे . तसेच रेषा p व q ही दिसत आहेत. आणि या दोन्ही रेषा रेख AB च्या M बिंदूतून जातात. म्हणून त्या रेख AB च्या दुभाजक आहेत. आता जर तुम्ही नीट निरीक्षण केलेत तर तुम्हाला कळेल की रेषा p पासून तयार झालेले सर्व कोन हे काटकोन आहेत. म्हणून रेषा p ही रेख AB ला लंब दुभाजक आहे. पण पहा, रेषा q पासून होणारा कोणताही कोन हा काटकोन नाही. म्हणून रेषा q ही रेख AB ला लंब दुभाजक नाही. म्हणजेच कोणतीही रेषा लंबदुभाजक असण्यासाठी तिच्यापासून तयार होणारे कोन हे काटकोनच असले पाहिजेत हे आपल्याला या आकृतीवरून समजते. कंपासाच्या साहाय्याने रेषाखंडाचा लंबदुभाजक काढणे.</p> <p>: चला मुलांनो, आता आपण हा लंबदुभाजक कंपासच्या साहाय्याने काढू, (पान क्र. ९१ पहा) कंपासाच्या साहाय्याने लंब दुभाजक काढताना सर्वप्रथम एक रेषाखंड AB काढा. आता कंपासचे टोक बिंदू A वर ठेवा.</p>
--	--	--	--	--

				<p>या कंपासामध्ये A व B या दोन बिंदूंमधील अंतराच्या अंदाजे निम्यापेक्षा जास्त अंतर घेऊन रेषाखंडाच्या वरच्या व खालच्या बाजूला कंस काढा. आता कंपासमध्ये तेच अंतर ठेवून कंपासचे टोक B बिंदूवर ठेवा. आणि पूर्वीच्या कंसांना छेदणारे कंस काढा. रेषाखंडाच्या वरील भागातील कंसाच्या छेदनबिंदूला P हे नाव द्या. आणि रेषाखंडाच्या खालील भागातील कंसाच्या छेदनबिंदूला Q हे नाव द्या. आता दोन्ही कंसांच्या छेदन बिंदूंमधून म्हणजेच बिंदू P व बिंदू Q मधून रेषा PQ काढा. पहा रेषा PQ ही रेषा AB ला लंबदुभाजक दिसत आहे. कारण रेषा PQ आणि रेषा AB यामुळे तयार झालेले सर्व कोन हे काटकोन आहेत.</p> <p>सरावसंच ३९ व ४० सोडवा.</p> <p>कार्ल गाऊसची युक्ती : कार्ल फ्रेडरिक गाऊस या प्रख्यात गणितीच्या बालपणाची. एकदा कार्लच्या वर्गातील मुले खूप गडबड करत होती. त्यांना कामात गुंतवावे म्हणून शिक्षकाने त्यांना १ पासून १०० पर्यंतच्या संख्यांची बेरीज करायला सांगितली. कार्लने ती बेरीज दोन ५ तीन मिनिटांत केली आणि तो हातांची घडी घालून शांत बसला. इतर मुले मात्र शिक्षकांच्या धाकाने</p>
--	--	--	--	---

				<p>खूप आकडेमोड करत बसली. कार्लला शांत बसलेले पाहून शिक्षक त्याला म्हणाले -अरे नुसताच काय बसला आहेस, त्यापेक्षा बेरीज कर. त्यावर कार्लने केलेली बेरीज त्याच्या शिक्षकांना दाखवली. ती बेरीज पाहून शिक्षक अचंबित झाले. त्याच्यावर खूष झाले आणि त्याला शाबासकी दिली. त्याने ती बेरीज इतक्या पटकन कशी काय केली याचा प्रश्न तुम्हालाही पडला असेलच ना? वि : हो सर. शि: मग पहा त्याने ही बेरीज कशी केली ! त्याने प्रथम १ ते १०० अंक एका सरळ रेषेत लिहिले. नंतर खालच्या ओळीत याच १ ते १०० अंकांमध्ये उलट्या क्रमाने १०० ते १ हे अंक मिळवले. पहा. या सर्व संख्यांची बेरीज ही १०१ च आली आहे. याचाच अर्थ हे १०१ शंभर वेळा झाले. म्हणून त्याने १०१ — १०० केले. पण ही १ ते १०० या संख्यांची दोनदा बेरीज झाली म्हणून त्याने १०१ — १०० ला २ ने भागले. तर १०१ — ५० झाले. याचा त्याने गुणाकार केला तर त्याचे उत्तर आले ५०५०. पाहिलंत, कसे युक्तीने कार्लने हे गणित पटकन सोडवले? याच युक्तीने तुम्हीही गणित सोडवू शकता.</p>	
				<p>कार्ल गाऊसची युक्ती</p> <p>https://diksha.gov.in/play/colle ction/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140096186777601252</p>	
गणित	06.71.21 [गोल, घन, इष्टिकाचिती, वृत्तचिती, शंकू यासारख्या परिसरात आढळणाऱ्या त्रिमितीय वस्तू ओळखतात.]	18. त्रिमितीय आकार	मार्च ३,४,५ आठवडा	<p>इयत्ता 6 वी विषय गणित पाठ्यपुस्तक ई-बालभारती लिंक</p> <p>http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/pdfs/601020004.pdf</p>	<p>पाठ्यपुस्तक पेज क्र.९३ ते ९७ बारकाईने वाचा आणि समजून घ्या.</p> <p>बाजूला दिलेल्या लिंकस् ला टच करून दीक्षा ॲप च्या</p>

	<p>06.71.22</p> <p>[त्रिमितीय वस्तूच्या कडा, कोपरे, शिरोबिंदू आणि पृष्ठे यांची उदाहरणे देऊन वर्णन करतात.]</p>		<p>त्रिमितीय आकारांची ओळख (इ.2 री)</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_31251483160475238425718</p> <p>इष्टिकाचिती</p> <p>https://diksha.gov.in/play/collection/do_312528209289732096153322?contentId=do_3130140096377159681261</p> <p>त्रिकोणी चिती व वृत्तचिती</p> <p>https://bit.ly/39p0R8C</p>	<p>सहाय्याने -चौकोन सविस्तर समजून घ्या.</p> <p>आपल्या परिसरातील त्रिमितीय आकारांची यादी बनवा.</p> <p>इष्टिकाचिती :- आपण विटा पाहिल्या असतील. पुस्तक किंवा विटा यांचे अगदी बारकाईने निरीक्षण केलेत तर आपल्या लक्षात येईल की पुस्तके किंवा विटा यांची सर्व पृष्ठे आयताकार असतात. आणि त्यांची समोरासमोरील पृष्ठेही अगदी सारखीच दिसतात. यालाच आपण -इष्टिकाचिती असे म्हणतो. इष्टिकाचितीला एकूण १२ कडा, ८ शिरोबिंदू आणि ६ पृष्ठे असतात. इष्टिकाचितीला चौकोनी चिती असेही म्हणतात.</p> <p>त्रिकोणी चिती :- या चितीला एकूण ६ शिरोबिंदू आहेत. तर कडा ९ च आहेत. आणि याला एकूण ५ पृष्ठे आहेत. तर अशा प्रकारच्या आकृतीला त्रिकोणी चिती असे म्हणतात.</p> <p>वृत्तचिती (दंडगोल):- वृत्त म्हणजे वर्तुळ. तुमच्या घरामध्ये वर्तुळाकार तळ असलेल्या वस्तूंची यादी तयार करा. डबा हे वृत्तचितीचे एक उत्तम उदाहरण आहे. या आकाराचा तळ वर्तुळाकार असल्याने याला वृत्तचिती</p>
--	--	--	---	---

				<p>सूची व शंकू आणि गोल</p> <p>https://bit.ly/2Kxf&xR</p>	<p>असे म्हणतात. डबा बंद असेल तर त्याला बंदिस्त वृत्तचिती असे म्हणतात. वृत्तचितीला एकही शिरोबिंदू नसतो. त्याला दोन सपाट वर्तुळाकार आणि एक वक्रपृष्ठ असते. तसेच वृत्तचितीला दोन वर्तुळाकार कडाही असतात. वृत्तचितीची आकृती कशी तयार होते , ते कागदाच्या मदतीने तयार वृत्तचिती तयार करा.</p> <p>सूची :- वरचे टोक सुईसारखे असते, पिरॅमिड सारखा आकार. या प्रकारच्या आकाराला सूची असे म्हणतात. (पाठ्यपुस्तक पान क्र. ९५ पहा).</p> <p>चौकोनी सूची :- या त्रिमितीय आकाराचे वरचे टोक सुईसारखे आहे आणि याचे तळाचे पृष्ठ हे चौकोनी आहे. म्हणून या आकाराच्या सूचीला चौकोनी सूची असे म्हणतात. चौकोनी सूचीला एकूण ५ पृष्ठे, ८ कडा आणि ५ शिरोबिंदू असतात. ५ पृष्ठांपैकी एक पृष्ठ तळाशी तर चार पृष्ठे ही उभी असतात. आणि १ शिरोबिंदू वरच्या बाजूस असतो.</p> <p>त्रिकोणी सूची:- या त्रिमितीय आकाराचे वरचे टोक सुईसारखे आहे व तळ त्रिकोणी आकाराचा आहे म्हणून ही ला त्रिकोणी सूची असे म्हणतात. त्रिकोणी सूचीला एकूण ४ पृष्ठे असतात. तर कडा ६ असतात आणि ४ शिरोबिंदू असतात.</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>घन, इष्टिकाचिती, वृत्तचिती, सूची - शंकू यांच्या घडणी तयार करा.</p> <p>सरावसंच ४१ सोडवा.</p>
--	--	--	--	--	--

महाराष्ट्र शासन

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे -30

इयत्ता : सहावी माहे : डिसेंबर 2020 ते मार्च 2021

विषय	महिना	आठवडा	पाठाचे नाव	उपघटक	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	1	10.बल व बलाचे प्रकार	बल व बलाचे प्रकार	06.72.07,06.72.12, 06.72.15	https://bit.ly/Balvbalacheprkar	कॅरम खेळताना कॅरम बोर्डवर पावडर का टाकली जाते ते वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	1	10.बल व बलाचे प्रकार	प्रस्तावना	06.72.07,06.72.12, 06.72.15	https://bit.ly/Balvbalacheprkar2	तुम्हास माहीत असलेल्या अशा कोण कोणत्या वस्तू आहेत की ज्यावरती आपल्याला बल लावावे लागते ते वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	1	10.बल व बलाचे प्रकार	बलाचे प्रकार	06.72.07,06.72.12, 06.72.15	https://bit.ly/Balvbalacheprkar3	स्नायू बल म्हणजे काय आणि स्नायू बलाचा कोणत्या टिकाणी वापर होतो ते वहीमध्ये लिहा.
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	1	10.बल व बलाचे प्रकार	गुरुत्वीय बल	06.72.07,06.72.12, 06.72.15	https://bit.ly/Balvbalacheprkar4	गुरुत्वकर्षणाचा शोध कोणी लावला याचे उत्तर वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	1	10.बल व बलाचे प्रकार	चुंबकीय बल	06.72.07,06.72.12, 06.72.15	https://bit.ly/Balvbalacheprkar5	चुंबकीय बल व घर्षण बल म्हणजे काय ते लिहून प्रत्येकाचे दोन उदाहरणे वहीमध्ये लिहा .

सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	1	10.बल व बलाचे प्रकार	घर्षण - मित्र की शत्रू?	06.72.07,06.72.12, 06.72.15	bit.ly/Balvbalacheprkar6	चपलाचे तळवे ,गाडीचे टायर खरबरीत का असतात ते सविस्तरपणे वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	२	10.बल व बलाचे प्रकार	स्थितिक आणि गतिज घर्षण	06.72.07,06.72.09, 06.72.10, 06.72.15	bit.ly/Balvbalacheprkar7	व्हिडीओत दाखवलेल्या घर्षण बलावर आधारित प्रयोग मोठ्यांच्या मार्गदर्शनाखाली करून बघा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	२	10.बल व बलाचे प्रकार	घरंगळत जाण्याची कमाल	06.72.07,06.72.09, 06.72.15	bit.ly/Balvbalacheprkar8	व्हिडीओ दाखवलेल्या घर्षण बलावर आधारित प्रयोग घरातील मोठ्या व्यक्तीच्या मार्गदर्शनाखाली करून बघा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	२	10.बल व बलाचे प्रकार	फुलपाखरू चढलं दोरीवर	06.72.07,06.72.09, 06.72.15	bit.ly/Balvbalacheprkar9	व्हिडीओ पाहून घरातील मोठ्या व्यक्तीच्या मार्गदर्शनाखाली दोरीवर चढणार फुलपाखरू बनवा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	२	10.बल व बलाचे प्रकार	टक-टक सुतारपक्षी	06.72.07,06.72.09, 06.72.15	bit.ly/Balvbalacheprkar10	व्हिडीओ पाहून घरातील मोठ्या व्यक्तीच्या मार्गदर्शनाखाली टक-टक सुतारपक्षी बनवा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	२	10.बल व बलाचे प्रकार	जादूचा फुगा	06.72.07,06.72.09, 06.72.15	bit.ly/Balvbalacheprkar11	फुग्याचा प्रयोग लक्ष देऊन बघा व तो घरी करून बघा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	२	10.बल व बलाचे प्रकार	स्ट्रॉ मधील स्थिर विद्युत 1	06.72.07,06.72.09, 06.72.15	bit.ly/Balvbalacheprkar12	व्हिडीओ काळजी पूर्वक बघा व घरातील मोठ्या व्यक्तींच्या मार्गदर्शनाखाली स्थिर विद्युत स्ट्रॉ बनवा .

सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	२	10.बल व बलाचे प्रकार	स्ट्रॉ मधील स्थिर विद्युत 2	06.72.07,06.72.09, 06.72.15	bit.ly/Balvbalacheprkar13	व्हिडीओ काळजी पूर्वक बघा व घरातील मोठ्या व्यक्तींच्या मार्गदर्शनाखाली स्थिर विद्युत स्ट्रॉ {प्रयोग दुसरा } बनवा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	२	10.बल व बलाचे प्रकार	चुंबकीय पतंग	06.72.07,06.72.09, 06.72.15	bit.ly/Balvbalacheprkar14	व्हिडीओ काळजी पूर्वक बघा व घरातील मोठ्या व्यक्तींच्या मार्गदर्शनाखाली चुंबकीय पतंग बनवा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	२	10.बल व बलाचे प्रकार	स्थितिक विद्युत बल	06.72.07, 06.72.15	bit.ly/Balvbalacheprkar15	कार व विमानाला कार्य करण्यासाठी कोणते एकत्रित बल कार्य करते ते वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	३	11. कार्य आणि उर्जा	कार्य आणि उर्जा	06.72.10, 06.72.15	bit.ly/Karyaaniurja1	अपारंपरिक ऊर्जा स्रोत कशाला म्हणतात ते वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	३	11. कार्य आणि उर्जा	कार्य	06.72.10, 06.72.15	bit.ly/Karyaaniurja2	जमिनीवरील लाकडी पेटी ओढून नेताना त्या ठिकाणी कोणकोणते बल कार्य करते ते वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	३	11. कार्य आणि उर्जा	क्रिया करून पाहा	06.72.10, 06.72.15	bit.ly/Karyaaniurja3	विस्थापन झाले असे केव्हा म्हणता येईल ते वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	३	11. कार्य आणि उर्जा	कार्य उर्जा संबंध	06.72.07. 06.72.10, 06.72.15	bit.ly/Karyaaniurja4	कार्य मोजण्यासाठी कशाचा विचार करावा लागतो याचे उत्तर वहीमध्ये लिहून काढा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	३	11. कार्य आणि उर्जा	उष्णता उर्जा	06.72.10, 06.72.15	bit.ly/Karyaaniurja5	उष्णतेपासून उर्जा निर्मिती करणाऱ्या साधनाची नावे वहीमध्ये लिहा.

सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	4	11. कार्य आणि उर्जा	ध्वनी उर्जा	06.72.10, 06.72.15	bit.ly/Karyaaniurja6	जलचक्राची वहीमध्ये आकृती काढून माहिती लिहा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	4	11. कार्य आणि उर्जा	उर्जा स्रोत	06.72.10, 06.72.15	bit.ly/Karyaaniurja7	पारंपारिक व अपारंपरिक ऊर्जा स्रोताची उदाहरणे कोणकोणती आहेत त्यांची माहिती वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	4	11. कार्य आणि उर्जा	पवन उर्जा	06.72.10, 06.72.15	bit.ly/Karyaaniurja8	हरित ऊर्जा कशाला म्हणतात ? बचत कशी करावी? या प्रश्नाची उत्तरे वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	4	11. कार्य आणि उर्जा	उर्जेची रूपे	06.72.07, 06.72.10, 06.72.15	bit.ly/Karyaaniurja9	ऊर्जेची रूपे कोणकोणती ती सविस्तरपणे वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	डिसेंबर	4	11. कार्य आणि उर्जा	चिटूची मेहनत - बल आणि कार्य	06.72.07, 06.72.10, 06.72.15	bit.ly/Karyaaniurja10	कार्य चे सूत्र वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	जानेवारी	1	12. साधी यंत्रे	तरफ व तरफेचे प्रकार	06.72.08, 06.72.09, 06.72.12	bit.ly/Sadhiyantre1	तरफेचे एकूण किती प्रकार आहे ते आकृती काढून स्पष्ट वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	जानेवारी	1	12. साधी यंत्रे	प्रस्तावना	06.72.08, 06.72.09, 06.72.12	bit.ly/Sadhiyantre2	साधी यंत्रे यांची नावे वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	जानेवारी	1	12. साधी यंत्रे	तरफ	06.72.08, 06.72.09, 06.72.12	bit.ly/Sadhiyantre3	दैनंदिन जीवनात तरफेच्या पहिल्या प्रकारचा उपयोग कोणत्या ठिकाणी होतो त्याची यादी वहीमध्ये बनवा .
सामान्य विज्ञान	जानेवारी	2	12. साधी यंत्रे	पाचर	06.72.07,06.72.08, 06.72.09, 06.72.12	bit.ly/Sadhiyantre4	कप्पीचे फायदे व त्याचे उदाहरणे वहीमध्ये लिहा .

सामान्य विज्ञान	जानेवारी	2	12. साधी यंत्रे	चाक आणि आस	06.72.07,06.72.08, 06.72.09, 06.72.12	bit.ly/Sadhiyantre5	सायकल आणि विविध वाहने यांची वेळोवेळी निगा का राखावी लागते वहीमध्ये स्पष्ट करून लिहा
सामान्य विज्ञान	जानेवारी	2	12. साधी यंत्रे	साध्या यंत्रांची माहिती	06.72.08, 06.72.09, 06.72.12	bit.ly/Sadhiyantre6	आर्किमिडीज स्कूची आकृती काढून त्याची माहिती वहीमध्ये लिहा.
सामान्य विज्ञान	जानेवारी	३	13. ध्वनी	ध्वनी	06.72.10, 06.72.11, 06.72.12	bit.ly/Dhvani1	तुमचा घरातील काचेचा ग्लास व धातूचे भांडे यापासून ध्वनी निर्माण करून दाखवा .
सामान्य विज्ञान	जानेवारी	३	13. ध्वनी	ध्वनी कसे निर्माण होते?	06.72.10, 06.72.11, 06.72.12	bit.ly/Dhvani2	एक पाण्याने भरलेले भांडे घेऊन त्याच्या कडेला चमच्याने आघात करा. पाण्यामध्ये काय हालचाल होते त्याचे निरीक्षण करा .
सामान्य विज्ञान	जानेवारी	३	13. ध्वनी	ध्वनी कसा ऐकू येतो?	06.72.10, 06.72.11, 06.72.12	bit.ly/Dhvani3	दोन फुगे घ्या . एका फुग्यामध्ये पानी भरा आणि दुसऱ्यात हवा भरा. यापैकी प्रथम हवा भरलेला फुगा कानाजवळ धरा आणि त्यावर हाताच्या बोटाने घासा. या नंतर दुसरा फुगा कानाजवळ धरा व हाताच्या बोटाने घासा. या दोन्ही पैकी कोणत्या फुग्यातून आवाज स्पष्ट आला ते वहीत लिहा.
सामान्य विज्ञान	जानेवारी	३	13. ध्वनी	प्रस्तावना	06.72.10, 06.72.11, 06.72.12	bit.ly/Dhvani4	घरात डोळे बंद करून शांत बसा व कोणकोणते आवाज स्पष्टपणे ऐकू येतात व कोणते हळू ते वहीमध्ये लिहा .

सामान्य विज्ञान	जानेवारी	४	13. ध्वनी	गोंगाट आणि ध्वनी प्रदूषण	06.72.10, 06.72.11, 06.72.12	bit.ly/Dhvani5	ध्वनी प्रदूषण म्हणजे काय व ते कोणत्या कारणाने होते वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	जानेवारी	४	13. ध्वनी	ध्वनीची निर्मिती	06.72.10, 06.72.11, 06.72.12	bit.ly/Dhvani6	व्हिडीओ बघून स्ट्रॉच्या सहाय्याने ध्वनी निर्मिती करा व ध्वनिमध्ये बदल होतो का ते वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	जानेवारी	४	13. ध्वनी	ध्वनी निर्मिती	06.72.10, 06.72.11, 06.72.12	bit.ly/Dhvani7	व्हिडीओ काळजी पूर्वक बघा व घरातील मोठ्या व्यक्तींच्या मार्गदर्शनाखाली प्रयोग करून बघा .
सामान्य विज्ञान	जानेवारी	५	14. प्रकाश व छायानिर्मिती	प्रकाशाचे स्रोत	06.72.08,06.72.09, 06.72.10, 06.72.12	bit.ly/Prakashvchhayanirmiti1	घरातील दिप्तीमान वस्तूंची यादी वहीमध्ये तयार करा .
सामान्य विज्ञान	जानेवारी	५	14. प्रकाश व छायानिर्मिती	प्रकाशाचे संक्रमण	06.72.08,06.72.09, 06.72.10, 06.72.12	bit.ly/Prakashvchhayanirmiti2	व्हिडीओ काळजीपूर्वक बघून घरातील मोठ्या व्यक्तींच्या मार्गदर्शनाखाली प्रकाश सरळ रेषेत प्रवास करतो हा प्रयोग करून बघा.
सामान्य विज्ञान	जानेवारी	५	14. प्रकाश व छायानिर्मिती	प्रकाशाचे परावर्तन	06.72.08,06.72.09, 06.72.10, 06.72.12	bit.ly/Prakashvchhayanirmiti3	प्रकाशाचे परावर्तन म्हणजे काय ते वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	फेब्रुवारी	५	14. प्रकाश व छायानिर्मिती	सुचीछिद्र प्रतिमाग्राहक	06.72.08,06.72.09, 06.72.10, 06.72.12	bit.ly/Prakashvchhayanirmiti4	व्हिडीओ काळजीपूर्वक बघा व घरातील मोठ्या व्यक्तींच्या मार्गदर्शनाखाली सुचीछिद्र प्रतिमाग्राहक प्रयोग करून बघा.
सामान्य विज्ञान	फेब्रुवारी	१	14. प्रकाश व छायानिर्मिती	छाया निर्मिती	06.72.08,06.72.09, 06.72.10, 06.72.12	bit.ly/Prakashvchhayanirmiti5	छाया निर्मितीसाठी कोणकोणत्या बाबी आवश्यक असतात ते वहीमध्ये लिहा .

सामान्य विज्ञान	फेब्रुवारी	१	14.प्रकाश व छाया निर्मिती	सुर्यतबकडी	06.72.08,06.72.09, 06.72.10, 06.72.12,06.72.15	bit.ly/Prkashvchhayanirmiti6	सर सी. व्ही. रामन यांच्याबद्दल इंटरनेटच्या सहाय्याने माहिती संकलित करा व ती वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	फेब्रुवारी	२	15.चुंबकाची गंमत	चुंबकाची गंमत	06.72.04,06.72.09, 06.72.10, 06.72.12	bit.ly/Chumbakachigammat1	चुंबकीय पदार्थ कोणते ते वही मध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	फेब्रुवारी	२	15.चुंबकाची गंमत	प्रस्तावना	06.72.04,06.72.09, 06.72.10, 06.72.12,06.72.15	bit.ly/Chumbakachigammat2	एक चुंबक घेऊन घरातील कोणकोणत्या वस्तू चुंबकास चिकटतात त्याची यादी वहीमध्ये तयार करा .
सामान्य विज्ञान	फेब्रुवारी	२	15.चुंबकाची गंमत	होकायंत्राचा वापर	06.72.04,06.72.09, 06.72.10, 06.72.12,06.72.15	bit.ly/Chumbakachigammat3	तुमच्या दैनंदिन जीवनात कोणकोणत्या वस्तूंमध्ये व कोण कोणत्या कामामध्ये चुंबक वापरले जाते त्याची यादी वहीमध्ये बनवा
सामान्य विज्ञान	फेब्रुवारी	३	15.चुंबकाची गंमत	चुंबकाची वैशिष्ट्ये	06.72.04,06.72.09, 06.72.10, 06.72.12,06.72.15	bit.ly/Chumbkachigammat4	चुंबकाचे गुणधर्म वहीमध्ये लिहा.
सामान्य विज्ञान	फेब्रुवारी	३	15.चुंबकाची गंमत	चौथे वैशिष्ट्य	06.72.04,06.72.09, 06.72.10, 06.72.12,06.72.15	bit.ly/Chumbakachigammat5	चुंबक पट्टीची आकृती काढून त्यामध्ये धृवाची नावे दर्शवा .
सामान्य विज्ञान	फेब्रुवारी	३	15. चुंबकाची गंमत	तात्पुरते चुंबक	06.72.04,06.72.09, 06.72.10, 06.72.12,06.72.15	bit.ly/Chumbakachigammat6	व्हिडीओ लक्षपूर्वक बघून घरातील मोठ्या व्यक्तीच्या मार्गदर्शनाखाली विद्युत चुंबक बनवा .

सामान्य विज्ञान	फेब्रुवारी	४	15. चुंबकाची गंमत	चुंबकाच्या सहाय्याने वीजनिर्मिती	06.72.04, 06.72.09, 06.72.10, 06.72.12,06.72.15	bit.ly/Chumbakachigammat7	मॅगलेव्ह ट्रेन बद्दल युट्युबच्या सहाय्याने माहिती घ्या व चुंबकत्व कसे नाहीसे होते ते वहीत लिहून काढा .
सामान्य विज्ञान	फेब्रुवारी	4	15. चुंबकाची गंमत	चुंबक	06.72.04,06.72.09, 06.72.10, 06.72.12,06.72.15	bit.ly/Chumbakachigammat8	शक्य असल्यास पट्टी चुंबक घेऊन घरातील चुंबकीय व अचुंबकीय पदार्थ कोणते ते शोधून त्याची यादी वहीमध्ये बनवा.
सामान्य विज्ञान	फेब्रुवारी	4	15. चुंबकाची गंमत	चुंबकाची वैशिष्ट्ये	06.72.04,06.72.09, 06.72.10, 06.72.12,06.72.15	bit.ly/Chumbakachigammat9	चुंबकाचे वैशिष्ट्ये वहीमध्ये लिहा .
सामान्य विज्ञान	मार्च	1	16. विश्वाचे अंतरंग	विश्वाचे अंतरंग	06.72.13, 06.72.14,06.72.15	bit.ly/Vishwacheantrang1	घरातील मोठ्या व्यक्तीच्या मार्गदर्शनखाली अवकाश निरीक्षण करा.
सामान्य विज्ञान	मार्च	1	16. विश्वाचे अंतरंग	प्रस्तावना	06.72.13, 06.72.14,06.72.15	bit.ly/Vishwacheantrang2	आपल्या आकाशगंगेचे नाव काय आहे व आपली आकाशगंगा कोणत्या समूहात पसरलेली आहे ते वहीमध्ये लिहून काढा .
सामान्य विज्ञान	मार्च	1	16. विश्वाचे अंतरंग	तारे व ताऱ्यांचे प्रकार	06.72.13, 06.72.14,06.72.15	bit.ly/Vishwacheantrang3	ताऱ्यांचे प्रकार कोणते आहेत? कक्षि व व्याध या ताऱ्यांचे रंग वहीमध्ये लिहून काढा .

सामान्य विज्ञान	मार्च	2	16. विश्वाचे अंतरंग	ताऱ्यांचे प्रकार	06.72.13, 06.72.14,06.72.15	bit.ly/Vishwacheantrang4	तांबडे राक्षसी तारे व रूप विकारी तारे यांच्याबद्दल माहिती वहीमध्ये लिहून काढा .
सामान्य विज्ञान	मार्च	2	16. विश्वाचे अंतरंग	सूर्यमालेतील ग्रहांची माहिती भाग 1	06.72.13, 06.72.14,06.72.15	bit.ly/Vishwacheantrang5	सूर्यमालेतील ग्रहांची नावे वहीमध्ये लिहून काढा.
सामान्य विज्ञान	मार्च	3	16. विश्वाचे अंतरंग	मंगळ	06.72.13, 06.72.14,06.72.15	bit.ly/Vishwacheantrang6	मंगळ ग्रहाचे वैशिष्ट्य काय आहे? इंटरनेटच्या सहायाने जास्त माहिती संकलित करा .
सामान्य विज्ञान	मार्च	3	16. विश्वाचे अंतरंग	उल्का	06.72.13, 06.72.14,06.72.15	bit.ly/Vishwacheantrang7	उल्का म्हणजे काय व इंटरनेटच्या सहायाने लोणार सरोवराची माहिती संकलित करा
सामान्य विज्ञान	मार्च	4	16. विश्वाचे अंतरंग	सूर्यमाला	06.72.13, 06.72.14,06.72.15	bit.ly/Vishwacheantrang8	सूर्यमालेची आकृती वहीमध्ये काढा .
सामान्य विज्ञान	मार्च	4	16. विश्वाचे अंतरंग	युरेनस	06.72.13, 06.72.14,06.72.15	bit.ly/Vishwacheantrang9	इंटरनेटच्या सहायाने युरेनस ग्रहाची माहिती संकलित करा
सामान्य विज्ञान	मार्च	5	16. विश्वाचे अंतरंग	उपग्रहांची माहिती	06.72.14, 06.72.15	bit.ly/Vishwacheantrang10	भारतातील अंतराळ संशोधन संस्था कोणती आहे तिची माहिती पुस्तक तसेच इंटरनेट च्या सहायाने संकलित करा.

सामान्य विज्ञान	मार्च	5	16. विश्वाचे अंतरंग	आपली सूर्यमाला	06.72.14, 06.72.15	http://bit.ly/Vishwacheantrang10	आपल्या घरातील साहित्याचा उपयोग करून सूर्यमालेची प्रतिकृती तयार करा .
सामान्य विज्ञान	एप्रिल	1	सराव				
सामान्य विज्ञान	एप्रिल	2	संकलित मूल्यमापन 2				

महाराष्ट्र शासन

Std : 6th : December 2020 to April 2021

December

विषय	कालवधी	पाठाचे नाव	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	अध्ययन अध्यापन स्त्रोत	विद्यार्थी कृति
English	Week 1	The Nightingale and the Nobleman	06.17.10 Narrates a known story.	[Textbook and DIKSHA app QR. Code on page no. 81] https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596736811008241016?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_312604622160715776112868	1. Read the story and say whether the following statements are true or false.

English	Week 2	The Nightingale and the Nobleman	06.17 .11 Develops presentation skills through live demonstration, elocution competitions, interviews, plays etc.	[Textbook and DIKSHA app QR. Code on page no. 81] https://diksha.gov.in/play/collection/do_312526596736811008241016?referrer=utm_source%3Dmobile%26utm_campaign%3Dshare_content&contentId=do_312604622160715776112868	Solve the following puzzle. The letters in the pink boxes form the name of the bird in the story. Use the letters given on the right and the letter in the pink box to make words from the story.
English	Week 3	Molai's Kathoni	06.17 .15 Reads silently with comprehension.	[QR. Code on page no. 88] https://www.diksha.gov.in/play/collection/do_312526596736811008241016?contentId=do_312609491766231040212467	Find answers to the following questions from the passage
English	Week 4	Molai's Kathoni	06.17 .26 Presents the main points or outline of a passage, story etc.	[QR. Code on page no. 88] https://www.diksha.gov.in/play/collection/do_312526596736811008241016?contentId=do_312609491766231040212467	Write short notes on the following.

January 2021

English	Week 1	Molai's Kathoni	06.17 .28 Makes notes for personal reference while reading/ listening to a text.	[QR. Code on page no. 88] https://www.diksha.gov.in/play/collection/do_312526596736811008241016?contentId=do_312609491766231040212467	Prepare posters on 'Plant at least two trees each!'
English	Week 2	Molai's Kathoni	06.17.22 Writes detailed answers based on informative passages.	[QR. Code on page no. 88] https://www.diksha.gov.in/play/collection/do_312526596736811008241016?contentId=do_312609491766231040212467	Imagine the following situations and write simple speeches or dialogues with the help of the passage.
English	Week 3	There's a hole in the bucket !	06.17.05 Recites and shares familiar songs, poems effectively.	[QR. Code on page no. 91] https://www.diksha.gov.in/play/collection/do_312526596736811008241016?contentId=do_312609491766231040212467	Present the song of Liza and Henry in the classroom.

				6?contentId=do_312604623194882048112872	
English	Week 4	There's a hole in the bucket !	06.17.13 Reads aloud poems and songs for enjoyment.	[QR. Code on page no. 91] https://www.diksha.gov.in/play/collection/do_312604623194882048112872	List the objects and actions mentioned in the poem.

February 2021

English	Week 1	Fantastic Shops	06.17 .17 Reads in order to obtain information.	<p>[QR. Code on page no.96]</p> <p>https://www.diksha.gov.in/play/collection/do_312526596736811008241016?contentId=do_3130159251859374081392</p>	<p>Read aloud the speech given by -</p> <p>□ Saras the Sasa □ Jamie Jellyfish □ Guna-aji</p>
English	Week 2	Fantastic Shops	06.17.09 Describes people, places, processes etc.	<p>[QR. Code on on page no.96]</p> <p>https://www.diksha.gov.in/play/collection/do_312526596736811008241016?contentId=do_3130159251859374081392</p>	<p>Draw simple maps to show the location of each shop.</p>

English	Week 3	Fantastic Shops	06.17.36 Identifies basic types of sentences (statements, exclamation, questions and commands/order).	[QR. Code on on page no.96] https://www.diksha.gov.in/play/collection/do_312526596736811008241016?contentId=do_3130159251859374081392	Draw simple maps to show the location of each shop.
---------	--------	-----------------	---	--	---

English	Week 4	4.5 A Book Review. George's Secret Key to the Universe	06.17.30 Reads a book review.	[QR. Code on on page no.100] https://www.diksha.gov.in/play/collection/do_312526596736811008241016?contentId=do_312585628142493696116055	Answer the following questions.
---------	--------	--	-------------------------------	---	---------------------------------

March 2021

English	Week 1	4.5 A Book Review. George's Secret Key to the Universe	06.17.29 Translates simple and short texts.	[QR. Code on on page no.100] https://www.diksha.gov.in/play/collection/do_312526596736811008241016?contentId=do_312585628142493696116055	Name the following with the help of the passage.
English	Week 2	A Book Review. George's Secret Key to the Universe	06.17.21 Writes simple, informal messages, letters.	[QR. Code on on page no.100] https://www.diksha.gov.in/play/collection/do_312526596736811008241016?contentId=do_312585628142493696116055	Write an informal letter from George to his parents. In the letter, George tells his parents what he thinks.
English	Week 3	The Worth of a Fabric	06.17 .15 Reads silently with comprehension.	[QR. Code on on page no.103] https://www.diksha.gov.in/play/collection/do_312526596736811008241016?contentId=do_3130159267555164161394	Write a short note on Thiruvalluvar using the information given in the story.

English	Week 4	The Worth of a Fabric	06.17 .17 Reads in order to obtain information.	[QR. Code on on page no.103] https://www.diksha.gov.in/play/collection/do_312526596736811008241016?contentId=do_3130159267555164161394	Read aloud the speech in which Thiruvalluvar explains how the fabric was made. Present the process in the form of a chart.

April 2021

English	Week 1	Revision			
English	Week 2	Revision			

इयत्ता : ६वी माहे : डिसेंबर, २०२०

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
इतिहास	आठवडा पहिला (१ डिसेंबर ते ०५ डिसेंबर)	-नकाशात जनपदे व महाजनपदे यांची स्थाने दर्शवणे. - प्राचीन भारतातील जनपदे आणि महाजनपदे यांच्या गणराज्यव्यवस्थेचे स्वरूप समजून घेणे. - शासनव्यवस्थेचे बदलते स्वरूप समजून घेणे.	६. जनपदे आणि महाजनपदे	(प्रस्तावना, जनपदे) https://tinyurl.com/yye27a5h (मगध साम्राज्याचा उदय) https://tinyurl.com/y3kqqyzq	<ul style="list-style-type: none">➤ जनपदे आणि महाजनपदे या पाठाचे वाचन कर.➤ प्रस्तावना, जनपदे याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.➤ मगध साम्राज्याचा उदय याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. <p>उपक्रम-</p> <p>भारतीय लष्करात कोणकोणती दले आहेत, त्यांची माहिती मिळव.</p>
इतिहास	आठवडा दुसरा (०७ डिसेंबर ते १२ डिसेंबर)	-भारताचे ग्रीक व इराणशी संबंध आल्यामुळे त्यांच्यात परस्पर देवाणघेवाण सुरू झाली हे जाणून घेणे. - मौर्य कालीन सुव्यवस्थित प्रशासन समजून घेणे.	७. मौर्यकालीन भारत	(ग्रीक सम्राट सिकंदराची स्वारी(भाग 1) https://tinyurl.com/y2a4ew9h (ग्रीक सम्राट सिकंदराची स्वारी-भाग 2) https://tinyurl.com/y2ln6ljs	<ul style="list-style-type: none">➤ ग्रीक सम्राट सिकंदराची स्वारी(भाग-१) याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.➤ ग्रीक सम्राट सिकंदराची स्वारी-भाग 2याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. <p>उपक्रम-</p> <ul style="list-style-type: none">➤ तुमच्या परिसरात कोणत्या संस्था कोणती लोकोपयोगी कामे करतात त्याचा अहवाल तयार करा

					<ul style="list-style-type: none"> ➤ तुमच्या परिसरात लोकप्रतिनधीनी केलेल्या कामांची यादी कर.
इतिहास	आठवडा तिसरा (१४ डिसेंबर ते १९ डिसेंबर)	- सम्राट अशोकाने प्रजेच्या हितासाठी केलेल्या कार्याची माहिती मिळवणे. - प्राचीन भारतीय कला व साहित्य यांची माहिती मिळवणे.	७. मौर्यकालीन भारत	(मौर्यकालीन राज्यव्यवस्था) https://tinyurl.com/y5r2nny7 (मौर्यकालीन कला आणि साहित्य) https://tinyurl.com/y5sarfv4 (अशोकाचे धर्म प्रसाराचे कार्य) https://tinyurl.com/y3djzbm2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ मौर्यकालीन राज्यव्यवस्था याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ मौर्यकालीन कला आणि साहित्य याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ अशोकाचे धर्म प्रसाराचे कार्य याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. <p>उपक्रम-</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ लोकोपयोगी कामांची माहिती मिळव. ➤ सम्राट अशोकाच्या जीवनाची अधिक माहिती मिळव.
ना. शास्त्र	आठवडा चवथा (२१ डिसेंबर ते २६ डिसेंबर)	-सार्वजनिक समस्या सोडवण्यासाठी प्रत्येकाचा सहभाग महत्त्वाचा आहे हे जाणून घेणे. - ग्रामसभेत महिलांचा सक्रीय सहभाग असतो हे समजून घेणे.	३. ग्रामीण स्थानिक शासन संस्था	(प्रस्तावना) https://tinyurl.com/yxn9y5tl (ग्रामपंचायत) https://tinyurl.com/y4fl6vpz	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ग्रामीण स्थानिक शासन संस्था या पाठाचे वाचन कर. ➤ पाठाची प्रस्तावना याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ ग्रामपंचायत याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.

				<p>(ग्रामसभा)</p> <p>https://tinyurl.com/y532daz5</p> <p>(ग्रामसभेत महिलांचा सहभाग)</p> <p>https://tinyurl.com/y5tlvll0</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ग्रामसभा याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ ग्रामसभेत महिलांचा सहभाग याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. <p>उपक्रम-</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ बालसंसदेची रचना स्पष्ट करणारा तक्ता तयार करा व वर्गात दर्शनी भागात लाव. ➤ तुमच्या परिसरातील किंवा शहरानजीकच्या जिल्हा परिषदेच्या योजनांची माहिती मिळव.
ना. शास्त्र	आठवडा पाचवा (२८ डिसेंबर ते ०२ जानेवारी)	<p>- पंचायत समिती पदाधिकारी व प्रशासनाबाबत माहिती मिळवणे.</p> <p>- जिल्हा परिषद पदाधिकारी व प्रशासन यांची माहिती मिळवणे.</p> <p>- स्थानिक शासन संस्था हा लोकशाहीचा पाया आहे हे समजून घेणे</p>	३. ग्रामीण स्थानिक शासन संस्था	<p>(पंचायत समिती)</p> <p>https://tinyurl.com/y4wpldbe</p> <p>(जिल्हा परिषद)</p> <p>https://tinyurl.com/y66cfoz7</p> <p>(थोडक्यात माहिती)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ पंचायत समिती याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ जिल्हा परिषद याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ पाठाची थोडक्यात माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. <p>कल्पना करा,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ तु जिल्हा परिषदेचा मुख्य कार्यकारी

				https://tinyurl.com/yxd97npb	अधिकारी आहे. तुमच्या जिल्ह्यात तुम्ही कोणत्या विकास कामांना प्राधान्य द्याल?
--	--	--	--	---	--

इयत्ता : ६ वी माहे : जानेवारी, २०२१

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
नागरिकशास्त्र	आठवडा पहिला (०४ जानेवारी ते ०९ जानेवारी)	- शहरी स्थानिक शासन संस्थांची रचना व कार्य समजून घेणे. - शहरी स्थानिक शासन संस्थेच्या पदाधिकाऱ्यां विषयी व प्रशासनाविषयी माहिती घेणे.	४. शहरी स्थानिक शासन संस्था	(नगरपंचायत) https://tinyurl.com/yxq7ka3m (नगरपरिषद) https://tinyurl.com/y2cxa44o	<ul style="list-style-type: none"> ➤ शहरी स्थानिक शासन संस्था या पाठाचे वाचन कर. ➤ नगरपंचायत याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ नगरपरिषद याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. <p>उपक्रम-</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ तुमच्या जिल्ह्यात कोठे कोठे नगरपरिषद, नगरपंचायत व महानगरपालिका काम पाहते त्यांच्या नावांची यादी कर.

<p>नागरिकशास्त्र</p>	<p>आठवडा दुसरा (११ जानेवारी ते १६ जानेवारी)</p>	<p>- ग्रामीण आणि शहरी भागांतील समस्या भिन्न असतात हे समजून घेणे.</p>	<p>४. शहरी स्थानिक शासन संस्था</p>	<p>(महानगरपालिका) https://tinyurl.com/y6gg4elb (महानगरपालिकेचे प्रशासन) https://tinyurl.com/y6n4s78c</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ महानगरपालिका याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ महानगरपालिकेचे प्रशासन याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. <p>उपक्रम-</p> <p>सार्थीच्या रोगांचा प्रसार होऊ नये म्हणून आरोग्य जागृतीविषयी घोषवाक्ये तयार कर.</p>
<p>इतिहास</p>	<p>आठवडा तिसरा (१८ जानेवारी ते २३ जानेवारी)</p>	<p>- या काळातील राजकीय, आर्थिक, सामाजिक व सांस्कृतिक जीवन समजून घेणे.</p> <p>- प्राचीन भारतात आलेल्या परकीय प्रवाशांविषयी माहिती मिळवणे.</p>	<p>८. मौर्य साम्राज्यानंतर ची राज्ये</p>	<p>(ईशान्य भारतातील राजसत्ता) https://tinyurl.com/y3w5odoj (वर्धन राजघराणे) https://tinyurl.com/y2yvcsnn</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ मौर्य साम्राज्यानंतरची राज्ये या पाठाचे वाचन कर. ➤ ईशान्य भारतातील राजसत्ता याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ वर्धन राजघराणे याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. <p>उपक्रम-</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ पाठातील विविध ग्रंथ आणि ग्रंथकार यांच्या नावांची यादी कर. ➤ गुप्त राजघराणे आणि वर्धन राजघराणे यांचा तुलनात्मक तक्ता तयार कर.
<p>इतिहास</p>	<p>आठवडा</p>	<p>- प्राचीन भारतातील</p>	<p>८. मौर्य</p>	<p>(गुप्त राजघराणे)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ गुप्त राजघराणे याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक

चवथा (२५ जानेवारी ते ३० जानेवारी)	ईशान्येकडील राजसत्तांवि माहिती घेणे.	साम्राज्यानंतर ची राज्ये	https://tinyurl.com/y36qokoh (दुसरा चंद्रगुप्त) https://tinyurl.com/y377etcg (कुशाणराजे) https://tinyurl.com/yy2w3nqy	करून व्हिडीओ बघ. ➤ दुसरा चंद्रगुप्त याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ कुशाणराजे याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. उपक्रम- ➤ मौर्य साम्राज्या नंतर भारतात होऊन गेलेल्या राज्यकर्त्यांविषयी अधिक माहिती मिळव व तुला आवडणाऱ्या राज्यकर्त्यांची माहिती लिही.
--	---	-----------------------------	--	--

इयत्ता : ६ वी माहे : फेब्रुवारी, २०२१

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
नागरिकशास्त्र	आठवडा पहिला	- जिल्हा प्रशासनात	५. जिल्हा	(प्रस्तावना, जिल्हाधिकारी)	➤ जिल्हा प्रशासन या पाठाचे वाचन

	(०१ फेब्रुवारी ते ०६ फेब्रुवारी)	जिल्हाधिकार्याची भूमिका समजावून घेणे. - जिल्हा पोलीस प्रशासनाची माहिती मिळवणे.	प्रशासन	https://tinyurl.com/yy2cfx5l (तहसीलदार, जिल्हा पोलीस प्रमुख, जिल्हा प्रशासन) https://tinyurl.com/yxdp4gvv	कर. ➤ प्रस्तावना, जिल्हाधिकारी याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ तहसीलदार, जिल्हा पोलीस प्रमुख, जिल्हा प्रशासन याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. उपक्रम- ➤ विविध आपत्ती , त्याविषयी घ्यायची खबरदारी व महत्त्वाचे दूरध्वनी यांचा तक्ता तयार करून वर्गाच्या दर्शनी भागात लावा. ➤ नववर्षानिमित्त जिल्हाधिकारी, जिल्हा पोलीस प्रमुख, जिल्हा मुख्याध्यापक यांना शुभेच्छा पत्र पाठव.
नागरिकशास्त्र	आठवडा दुसरा (०८ फेब्रुवारी ते १३ फेब्रुवारी)	- न्यायालयाचे महत्त्व समजून घेणे. - स्थानिक प्रशासन हे लोककल्याणासाठीच असते हे समजून घेणे. - आपत्ती निवारणाच्या	५. जिल्हा प्रशासन	(जिल्हा न्यायालय) https://tinyurl.com/yyxac9ea (आपत्ती व्यवस्थापन) https://tinyurl.com/y2cacxtn	➤ जिल्हा न्यायालय याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ आपत्ती व्यवस्थापन याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ प्रशासनातील पॅटर्न याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक

		<p>कामात प्रशासनाबरोबरच लोकसहभाग</p> <p>आवश्यक असतो हे समजून घेणे.</p>		<p>(प्रशासनातील पॅटर्न)</p> <p>https://tinyurl.com/y5rl6w5o</p>	<p>करून व्हिडीओ बघ.</p> <p>उपक्रम-</p> <p>तुम्हांला यांपैकी कोण व्हावेसे वाटते व का ते सांगा.</p> <p>(१) जिल्हाधिकारी (२) जिल्हा पोलीस प्रमुख (३) न्यायाधीश</p>
इतिहास	<p>आठवडा तिसरा (१५ फेब्रुवारी ते २० फेब्रुवारी)</p>	<p>- या काळातील राजघराण्यांविषयी माहिती मिळवणे.</p> <p>- या काळातील सांस्कृतिक प्रगती समजून घेणे.</p> <p>- पल्लवांच्या काळात भारताचे आग्नेय आशियाशी सांस्कृतिक संबंध होते हे जाणून घेणे.</p>	<p>९. दक्षिण भारतातील प्राचीन राज्य</p>	<p>(पल्लव राजघराणे)</p> <p>https://tinyurl.com/y6n7fbf</p> <p>(प्रस्तावना)</p> <p>https://tinyurl.com/y2njewbj</p>	<p>➤ दक्षिण भारतातील प्राचीन राज्य या पाठाचे वाचन कर.</p> <p>➤ पल्लव राजघराणे याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.</p> <p>➤ पाठाची प्रस्तावना याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.</p>

इतिहास	आठवडा चवथा (२२ फेब्रुवारी ते २७ फेब्रुवारी)		९. दक्षिण भारतातील प्राचीन राज्य	(पांड्य घराणे) https://tinyurl.com/y3dbumre (सातवाहन राजघराणे) https://tinyurl.com/yy8hqgyj	<ul style="list-style-type: none"> ➤ पांड्य घराणे याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ सातवाहन राजघराणे याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. <p>उपक्रम- पाठात आलेल्या चित्रांचा संग्रह कर.</p>
--------	---	--	--	--	---

इयत्ता : ६ वी माहे : मार्च, २०२१

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
इतिहास	आठवडा पहिला (०१ मार्च ते ०६ मार्च)	- प्राचीन भारतीय कला व साहित्य यांच्या प्रगतीविषयी माहिती मिळवणे.	१०. प्राचीन भारत : सांस्कृतिक	(प्रस्तावना) https://tinyurl.com/y4cx46m8	<ul style="list-style-type: none"> ➤ प्राचीन भारत : सांस्कृतिक या पाठाचे वाचन कर. ➤ पाठाची प्रस्तावना याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक

		- गणि व विज्ञान या क्षेत्रांत भारतीयांनी केलेली प्रगती जाणून घेणे.		(धार्मिक साहित्य) https://tinyurl.com/y4ksq5s9 (व्याकरणग्रंथ) https://tinyurl.com/y3c6cn9n	करून व्हिडीओ बघ. ➤ धार्मिक साहित्य याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ व्याकरणग्रंथ याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.
इतिहास	आठवडा दुसरा (०८ मार्च ते १३ मार्च)	- या काळातील लोकजीवनाविषयी माहिती मिळवणे. - या काळात विद्येच्या क्षेत्रात झालेली प्रगती विशद करणे.	१०. प्राचीन भारत : सांस्कृतिक	(लोकजीवन) https://tinyurl.com/yymua4f6 (विज्ञान) https://tinyurl.com/y3mp6gb5 (शिक्षणाची केंद्रे) https://tinyurl.com/yxaszy7o	➤ लोकजीवन याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ विज्ञान याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ शिक्षणाची केंद्रे याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ वलभी याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. उपक्रम- ➤ तुमच्या परिसरात कोणकोणत्या वैशिष्ट्य पूर्ण वास्तू आहेत याविषयीची माहिती घरातील

				(वलभी) https://tinyurl.com/yymrsths	व्यक्तीकडून जाणून घ्या .
इतिहास	आठवडा तिसरा (१५ मार्च ते २० मार्च)	- भारतीय संस्कृती आणि इतर संस्कृती यांच्यातील आदानप्रदान समजून घेणे.	११. प्राचीन भारत आणि जग	(भारत आणि पश्चिमेकडील देश-भाग 1) https://tinyurl.com/y47pjh79 (भारत आणि पश्चिमेकडील देश-भाग 2) https://tinyurl.com/yxqv97pm	<ul style="list-style-type: none"> ➤ भारत आणि पश्चिमेकडील देश-भाग 1 याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ भारत आणि पश्चिमेकडील देश-भाग 2 याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ.
इतिहास	आठवडा चवथा (२२ मार्च ते २७ मार्च)	- वैचारिक व सांस्कृतिक आदानप्रदानाने मानवाचे ज्ञान अधिक समृद्ध होते हे समजून घेणे.	११. प्राचीन भारत आणि जग	(भारत आणि आशिया खंडातील इतर देश) https://tinyurl.com/yxq89jtt	<ul style="list-style-type: none"> ➤ भारत आणि आशिया खंडातील इतर देश याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. ➤ आग्नेय आशियातील देश याविषयी माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंक ला क्लिक करून व्हिडीओ बघ. <p>उपक्रम-</p>

				(आग्नेय आशियातील देश) https://tinyurl.com/y4tdf87c	पाठात उल्लेख केलेले आग्नेय आशियातील देश नकाशा आराखड्यात दाखव.
--	--	--	--	--	---

इयत्ता : ६ वी माहे : एप्रिल, २०२१

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती	
इतिहास	आठवडा पहिला (०५ एप्रिल ते १० एप्रिल)	आकारिक व संकलित चाचणी क्रमांक-२				
इतिहास	आठवडा दुसरा (१२ एप्रिल ते १७ एप्रिल)					
इतिहास	आठवडा तिसरा (१९ एप्रिल ते २४ एप्रिल)					सराव

इयत्ता : ६वी माहे : डिसेंबर, २०२०

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा पहिला (१ डिसेंबर ते ०५ डिसेंबर) आठवडा दुसरा (०७ डिसेंबर ते १२ डिसेंबर)	06.73G.09 06.73G.10	६. महासागरांचे महत्त्व	https://tinyurl.com/y4t6ho53 https://tinyurl.com/y4axe4ea	जलावरणाचे घटक, जलावरणातील सजीवसृष्टी आणि मीठ व मिठागरे ह्या संकल्पना जाणून घ्या. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा तिसरा (१४ डिसेंबर ते १९ डिसेंबर)	06.73G.09 06.73G.10	६. महासागरांचे महत्त्व	https://tinyurl.com/y52ompcu https://tinyurl.com/y5cog7h7	वायुदाबपट्टे व वारे आणि सागरी प्रवाह ह्या संकल्पना जाणून घ्या. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा चवथा (२१ डिसेंबर ते २६ डिसेंबर)	06.73G.09 06.73G.10	६. महासागरांचे महत्त्व	https://tinyurl.com/y26k3z34 https://tinyurl.com/y26k3z34	'महासागरांचे प्रदूषण' आणि महासागरांचे महत्त्व या बद्दल जाणून घ्या. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.

सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा पाचवा (२८ डिसेंबर ते ०२ जानेवारी)	06.73G.11 06.73G.12	७. खडक व खडकांचे प्रकार	https://tinyurl.com/y5mcktma https://tinyurl.com/y2n8h4fj	खडक व खडकांचे प्रकार, खडकांचे वर्गीकरण पुष्कळ तऱ्हांनी करता आणि गाळाचे खडकथरांचे / स्तरित खडक / जलजन्य / खडक खडकांची निर्मिती कशी होते या बदल जाणून घ्या.
---------------------------	---	----------------------------	----------------------------	--	---

इयत्ता : ६ वी माहे : जानेवारी, २०२१

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा पहिला (०४ जानेवारी ते ०९ जानेवारी)	06.73G.11 06.73G.12 06.73G.13	७. खडक व खडकांचे प्रकार	https://tinyurl.com/y2jfdwq	अग्निजन्य खडक, गाळाचे खडक या शिवाय खडकांचा मुख्य तिसरा प्रकार म्हणजे रुपांतरित खडक या बदल जाणून घ्या.

सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा दुसरा (११ जानेवारी ते १६ जानेवारी)	06.73G.11	७. खडक व खडकांचे प्रकार	https://tinyurl.com/y2qowkhv	दीक्षा APP मध्ये दिल्या प्रमाणे कृती करा. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.
		06.73G.12			
		06.73G.13			
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा तिसरा (१८ जानेवारी ते २३ जानेवारी)	06.73G.14	८. नैसर्गिक संसाधने	https://tinyurl.com/y2et6yfl https://tinyurl.com/yxsatt3l https://tinyurl.com/y6qz87l2	ज्या नैसर्गिक घटकांचा मानव वापर करतो त्यांना नैसर्गिक संसाधने असे म्हणतात . हवा, मृदा, पाणी, वनस्पती, प्राणी, खनिजे आणि जमीन ही नैसर्गिक संसाधने आहेत त्यांचे बाबत समजून घ्या .
		06.73G.15			
		06.73G.16			
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा चवथा (२५ जानेवारी ते ३० जानेवारी)	06.73G.14	८. नैसर्गिक संसाधने	https://tinyurl.com/yyeheyds https://tinyurl.com/yyyrbvzv	नैसर्गिक संसाधने यांचे बाबत समजून घ्या . अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.
		06.73G.15			
		06.73G.16			

इयत्ता : ६ वी माहे : फेब्रुवारी, २०२१

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा पहिला (०१ फेब्रुवारी ते ०६ फेब्रुवारी)	06.73G.14 06.73G.15 06.73G.16	८. नैसर्गिक संसाधने	https://tinyurl.com/y6r3sb85 https://tinyurl.com/y5cze2pc https://tinyurl.com/y3sz3xqa	नैसर्गिक संसाधने यांचे बाबत समजून घ्या. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा दुसरा (०८ फेब्रुवारी ते १३ फेब्रुवारी)	06.73G.17 06.73G.18	९. उर्जा साधने	https://tinyurl.com/y356ohs5 https://tinyurl.com/y55okhju https://tinyurl.com/y3byyq68	उर्जा साधनांचे वर्गीकरण, नूतनीकरण व ऊर्जासाधनांचा वापर या बाबत समजून घ्या.
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा तिसरा (१५ फेब्रुवारी ते २०)	06.73G.17	९. उर्जा साधने	https://tinyurl.com/y2zxgpwr https://tinyurl.com/yylsrsvg	खनिजतेल व नैसर्गिक वायू, बायोगॅस, कचऱ्यापासून उर्जा व अणुउर्जा या बाबत माहिती घ्या.

	फेब्रुवारी)	06.73G.18			
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा चवथा (२२ फेब्रुवारी ते २७ फेब्रुवारी)	06.73G.17 06.73G.18	९. उर्जा साधने	https://tinyurl.com/y3sqjsgw https://tinyurl.com/yxzdfcm8	प्रक्रियांवर आधारित उर्जासाधने व सौर उर्जा या बाबत माहिती घ्या.

इयत्ता : ६ वी माहे : मार्च, २०२१

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा पहिला (०१ मार्च ते ०६ मार्च)	06.73G.17 06.73G.18	९. उर्जा साधने	https://tinyurl.com/y46yqhx2 https://tinyurl.com/y4xnsyvy	भू औष्णिक उर्जा व उर्जा साधने या संकल्पना समजून घ्या.
सामाजिकशास्त्र	आठवडा दुसरा	06.73G.19	१० मानवाचे व्यवसाय	https://tinyurl.com/yxnXuq8y	मानवाचे व्यवसाय व त्याचे

(भूगोल)	(०८ मार्च ते १३ मार्च)	06.73G.20		https://tinyurl.com/y2l83j5u	वर्गीकरण या बाबत जाणून घ्या.
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा तिसरा (१५ मार्च ते २० मार्च)	06.73G.19 06.73G.20	१० मानवाचे व्यवसाय	https://tinyurl.com/yxqgllt7 https://tinyurl.com/y3d9r5n8	प्राथमिक, द्वितीयक, तृतीयक व चतुर्थक व्यवसाय यांचे बाबत माहिती घ्या.
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा चवथा (२२ मार्च ते २७ मार्च)	06.73G.19 06.73G.20	१० मानवाचे व्यवसाय	https://tinyurl.com/y2n9onfo https://tinyurl.com/yyxdbydh https://tinyurl.com/yylo4sll	मनुष्यबळाचे शेकडा प्रमाण, विविध व्यवसायांतील मनुष्यबळाचे शेकडा प्रमाण व मानवाचे व्यवसाय यांचे बाबत समजून घ्या. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा पाचवा (२९ मार्च ते ०३ एप्रिल)		संकलित मूल्यमापन - द्वितीय सत्र		

इयत्ता : ६ वी माहे : एप्रिल, २०२१

विषय	कालावधी	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन अध्यापन स्रोत	विद्यार्थी कृती
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा पहिला (०५ एप्रिल ते १० एप्रिल)		सराव : पाठ क्र. ०६	स्व अध्ययन / पाठ्यपुस्तक	पाठाचे वाचन करा. आंतरजालच्या मदतीने पूरक माहिती व चित्रे मिळवा. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा दुसरा (१२ एप्रिल ते १७ एप्रिल)		सराव : पाठ क्र. ०७	स्व अध्ययन / पाठ्यपुस्तक	पाठाचे वाचन करा. आशय लक्षात येण्या करिता पुस्तकातील चित्रांचे निरीक्षण करा. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.
सामाजिकशास्त्र (भूगोल)	आठवडा तिसरा (१९ एप्रिल ते २४ एप्रिल)		सराव : पाठ क्र. ०८	स्व अध्ययन / पाठ्यपुस्तक	पाठाचे वाचन करा. पुस्तकातील चित्रांचे निरीक्षण करा. आंतरजालच्या मदतीने पूरक माहिती व चित्रे मिळवा.
सामाजिकशास्त्र	आठवडा चवथा		सराव : पाठ क्र. ०९	स्व अध्ययन / पाठ्यपुस्तक	पाठाचे वाचन करा. आशय लक्षात येण्या करिता

(भूगोल)	(२६ एप्रिल ते ३० एप्रिल)		व १०		पुस्तकातील चित्रांचे निरीक्षण करा.
---------	-----------------------------	--	------	--	------------------------------------